YVES DARTOIS

ZODIACUL MORȚII

Traducere de CORNELIU STAN

TIPOGRAFIA „GUTENBERG", BUCUREȘTI, STRADA IZVOR Nr. 40

PROLOG

Scheletul nu era îngropat adânc. Cei din jur credeau că trebue mult timp până să-l scoată la suprafaţă.

Meterezurile oraşului Montreuil-sur Ner sunt construite de mult, de oameni cari se pricepeau, cine să zidească.

— Cine ştie, zise un lucrător, poate găsim o comoară lângă schelet!

Cei şase oameni tresăriră, căci gândul aurului la mintile multora.

— Imposibil, făcu cu regret maistrul, căci am trimis să-l anunţe pe arhivist şi pe primar.

— Adevărat, spuse unul, trebuia să ne gândim înainte la asta... Am un camarad care a găsit o oală plină cu monede de aur pe când repara un zid vechi la Vendôme. El şi-a cumpărat apoi o mică fermă...

— Haideţi, haideţi, le tăie avântul maistrul. Dealtfel, iată-i că vin...

Deşi nu era decât la începutul lui Iunie, era tare cald.

Meterezurile din secolul al XIII-lea cădeau drepte şi netede, dela o înălţime de aproape 30 metri.

De sus, ai o panoramă minunată a câmpiei Madeleinei.

De jos însă nu vezi decât larba.

Cei cinci oameni aveau încă târnăcoapele în mână. Capul scheletului fusese scos afară. Se încerca cu precauţiune scoaterea unui braţ.

Deodată, un săpător descoperi ceva strălucitor: era o monedă de aur cu chipul lui Ludovic al XVIII-lea. Maistrul fără să regrete că anunţase „autorităţile" îşi zicea că Statul ar trebui să plătească mai bine pe bieţii lucrători dela Arte-Frumoase.

In acel moment un grup de oameni, împingând poarta de fier, se îndrepta spre săpători. Când se apropiară, meşterul scoase şapca, deoarece recunoscuse pe primar.

— Ei băeţi, spuse acesta din urmă, se pare că aţi făcut o descoperire. Sfinţia Sa părintele, împreună cu domnul Simond m'au însoţit.

Domnul Simond era directorul unui mare ziar din Montreuil. Al patrulea, un tânăr înalt şi blond, era arhivistul paleograf din împrejurimi, domnul Ştefan Hélier.

— Drace! făcu primarul. Vreo crimă...

— Nu cred. Pare un schelet vechi.

Toată lumea se apropie de groapă. In adevăr, după toate aparenţele, osemintele păreau să stea în pământ de multă vreme.

— Şi apoi, spuse meşterul cu un suspin de regret, am găsit această piesă de aur...

El întinse moneda.

— A! Iată un punct de plecare, făcu primarul. Ce credeţi, domnule Hélier? Dar Sfinţia voastră?

Cei doi oameni, fără să răspundă, examinară moneda.

— Altele n'aţi mai găsit? întrebă arhivistul.

— Până acum nu, dar poate mai sunt în pământ.

Cu mare băgare de seamă, lucrătorii, dădeau pământul la o parte, pentru a nu sfărîma oasele.

Nu s'au mai descoperit niciodată schelete, în meterezile Montreuil-ului, cu toate că bătrâna cetate s'a luptat cu o sumedenie de duşmani în trecutul ei sbuciumat.

La noi viaţa e monotonă, gândi primarul, astfel că bietul necunoscut va fi un minunat prilej de conversaţie.

— Ia spune-mi cum s'a întâmplat? întrebă primarul, gândindu-se să facă descrierea colorată sub-prefectului.

— Iată, domnule. Ştiţi că peretele dela piciorul cetăţii începuse să crepe.

Am sosit aci ieri dela Arras, trimis de arhitectul Artelor-Frumoase. Uitaţi-vă aci unde suntem, la crăpătura aceasta de doi metri care se lărgeşte, întrând în pământ. Noi am voit să degajăm piciorul meterezului, cel puţin un metru adâncime, ca să întărim mai bine crăpătura.

Cam pela ora trei, Antonetti, — şi meşterul arătă pe unul din săpători, — a lovit craniul acestui schelet.

M'am gândit imediat să vă anunţ, ceiace am şi făcut.

Interesul acestei afaceri creştea.

— Iată, zise preotul, nişte resturi de încălţăminte, o bucată de cravată neagră, fâşii de îmbrăcăminte...

Şi iată două, trei, patru, zece monede de aur!

— Mă întreb, făcu directorul jurnalului, de ce ar fi împrăştiate monedele prin ţărână?

— Probabil, zise unul, s'au împrăştiat din punga care a putrezit. A propos, ia vedeţi, au toate chipul lui Ludovic al XVIII?

Arhivistul după ce le examină spuse:

— Nu, cele mai multe sunt din timpul lui Napoleon. Trebue însă să le căutăm pe cele mai noui, ca să putem stabili epoca în care a murit necunoscutul.

Dar preotul făcuse o descoperire mai senzaţională.

— Domnilor, spuse el, acest om a fost asasinat!

— Asasinat!, exclamară toţi.

— Uitaţi-vă: are o gaură în craniu. Şi lângă el, un revolver...

Primarul ridică pistolul. Era un revolver obişnuit cu coada întoarsă.

— V'am spus că este vorba de o crimă!

— In orice caz, făcu arhivistul, omorul acesta este prescris de mult.

— Staţi, remarcă domnul Simond. Poate că s'a sinucis. O desiluzie sentimenlală. In această epocă... Gândiţi-vă la sinuciderea lui Werther...

— Şi s'a înmormântat el însuşi? ironiză arhivistul.

Nimeni nu răspunse.

Dece fusese asasinat necunoscutul şi dece fusese înmormântat? Cu siguranţă, nimeni nu poate răspunde la aceste întrebări. Sau poate e vorba de o poveste de dragoste, de o afacere politică, sau, pur şi simplu, de crima unui bandit. Dar atunci dece nu i-a furat banii de aur?

Scheletul punea multe probleme şi toată lumea reflecta fără să spună o vorbă.

— Voi raporta afacerea sub-prefectului, zise primarul. Şi mâine vom putea reînhuma osemintele.

— In pământ sfânt, complectă preotul.

— Sau în var nestins, făcu domnul Simond, care nu scăpa nici un prelej pentru a tachina pe preot. Căci, dacă s'a sinucis, n'are drept la pământ sfânt!

Ştefan Hélier nu mai asculta. Stând lângă schelet, mâinele sale desfăceau cu mari precauţiuni un obiect prins de gâtul mortului. Obiectul aproape nu se distingea. Ochiul viu al arhivistului îl descoperise însă. El era prins de gât de ceva care părea a fi un lănţişor foarte subţire.

Domnul Hélier reuşi să scoată obiectul şi să-l examineze. Acesta era o cutie lunguiaţă, care fusese de argint.

Gesturile sale erau urmărite cu aviditate.

— Iată, zise primarul, ceva care ne va lumina.

Cu vârful unui cuţit, arhivistul găsi o deschizătură. Mai uşor decât credeau, capacul sări. Cutia era groasă. Pentruce necunoscutul s'o poarte la pieptul lui, ea trebuia să fi avut o mare valoare.

— Poate era vreun ecleziast, spuse preotul.

Arhivistul dădu din cap. Din cutie el scoase un pergament, puţin deteriorat.

Scena emoţiona pe toată lumea.

Ştefan Hélier citi de două ori pergamentul. Faţa sa exprima mirare. Apoi îşi îndeplini privirile spre mort, a cărui orbite goale priveau cerul.

— Da, murmură arhivistul, înţeleg dece priveşte cerul.

— Ce spui, domnule Hélier? Hârtia aceasta ne dă cheia enigmei?

— Nu ştiu încă. Nu cred. Trebuie să-l examinez acasă: e o temă astrală.

— O temă... astrală?

— Da. Aşa se chiamă prezicerile astrologice.

Domnul Hélier examina mai departe pergamentul.

— Nu mai avem ce face aci, făcu primarul. Dacă mai descoperi ceva meştere, anunţă-mă. Mergi, domnule Hélier?

— Vă urmez, spuse tânărul arhivist, murmurând pentru el: „Mă întreb dacă acest om nu va duce un altul la moarte...“

Ştefan Hélier văzuse just. Mortul trebuia să târie un altul în propriul său mormânt. Numai că acesta nu fu omul la care se gândea Ştefan Hélier.

CAPITOLUL I

„Cetăţuia Ierburilor"

Domnul Antonin Jourde, judecătorul de instrucţie, se întoarse târziu la locuinţa sa din piaţa Verte, la Montreuil sur Mer. Fusese în ajun la Touquet, cu prieteni, trăsese puţin la măsea, — deşi n'avea obiceiu — făcuse curte la femei, în saloanele cazinoului, luase dineul la Grand Hotel, supase la Normandie, pe scurt făcuse mii de nebunii, de care un celibatar nu roşeşte, dar pe care un om al legii, le găseşte a doua zi, cam uşuratece.

Prietenii îl aduseseră acasă la trei dimineaţa, astfel că domnul Jourde, se sculase la ora zece, cu dureri de cap.

Cu toate că se apropia de 50 de ani, îşi păstrase o ţinută tinerească. Ii plăcea să facă tărăboi la palatul de justiţie, dar nu înfricoşa decât pe profani, căci domnul Jourde era omul cel mai bun din lume.

„Frumoasă zi, murmură el... Dar e idiot să bei atât!"

Sună servitoarea şi ceru un pahar cu apă.

— Am lucrat târziu... Se fumează mult la birou... — crezu el că-i bine să-i explice.

Apa îi făcu bine. Vroi apoi să se radă.

Cineva bătea jos la uşă, dar domnul Jourde ocupat cu săpunitul nu dădu atenţie. „Vreun furnizor", îşi spuse.

Auzi pe servitoare deschizând şi percepu un schimb de cuvinte, apoi o exclamaţie.

Domnul Jourde purta o mustaţă mică, încă neagră,

care cerea o mare îndemânare la ras. Şi omul ţinea la mustaţa sa. Apucă deci cu dibăcie aparatul de ras, având grije să-şi păzească podoaba. Chiar în acest moment, omul se năpusti în cameră:

— Domnule judecător, strigă acesta, dându-şi sufletul. Domnul procuror vă cheamă numaidecât la palat. S'a găsit un mort azi dimineaţă la metereze! Un locuitor din Montreuil asasinat!

Se întâmplă inevitabilul: la această veste nemaiauzită şi neaşteptată, domnul judecător de instrucţie făcu o mişcare greşită şi-şi tăie jumătate mustaţă.

* * *

Băiatul începu să râdă.

— Ce te-a apucat? îl mustră domnul Jourde.

— Ertaţi-mă domnule judecător, dar ca să-şi taie cineva mustaţa în aşa fel, trebue să fie tare stângaci.

— Nu ţi-am cerut părerea. Şi apoi n'a fost stângăcie, ci emoţie. O asemenea noutate! Şi care locuitor din Montreuil a fost omorît?

— Nu-l cunosc. Un oarecare Guehenno, cred.

— Guehenno, Guehenno... Numele acesta nu-mi spune mare lucru. Ah! este ginerele d-lui Stèves.

Stai. Guehenno nu-i un locuitor din Montreuil, ci a locuit doar la noi. Il cunosc de mult.

— Du-te şi spune d-lui procuror că viu imediat.

*

La Palatul de justiţie, domnul Ventre, procurorul Republicei, aştepta nerăbdător pe jude, cu atât mai nerăbdător, cu cât nu avea nimic de făcut. Când îl zări pe domnul Jourde, el se aşeză la birou, luându-şi un aer preocupat.

— Dragul meu, ai cam întârziat. E ora 11.20.

— Clasam dosarele...

— In fine, bine c'ai venit... Dar unde-ţi este mustaţa?

— Să vă explic..,

D. Ventre îl opri cu un gest.

— Lasă. Asta te priveşte. Ascultă, zise procurorul, lăsându-se într'un fotoliu: Avem de instruit o afacere mare, o crimă! Văd că nu te impresionează noutatea.

— Ba da, afirmă el. Sunt foarte încân... Vreau să zic, foarte mirat.

— Iţi încredinţez d-tale instrucţia crimei.

— Vă mulţumesc, dar daţi-mi, vă rog, ceva amănunte.

— Este vorba de asasinarea lui Paul Guehenno, ginerele d-lui Stèves, care părăsise acum cinci ani oraşul.

— Care este impresia dvs., iubite domnule procuror?

Prudent, domnul Ventre îi întinse o hârtie.

— Este raportul comisarului de poliţie, domnul Blondel. Citeşte-l întâi şi apoi vom sta de vorbă.

Domnul Jourde se îndreptă spre biroul său. La vederea lui, ochii grefierului sticlită.

*

Raportul comisarului Blondel expunea faptele esenţiale:

La şase dimineaţa, gardianul dela fortăreaţă ieşise „să la o cafea". Cum vremea era frumoasă, el trecu pela metereze. La cinci metri de fortăreaţă, zări un om întins, aproape de cetăţuia numită „a ierburilor".

Corpul zăcea la câţiva metri de marginea cetăţuii, în drumul rondului. La început crezu că are de a face cu vreun beţiv, dar apropiindu-se, văzu sânge care se scursese din partea stângă a corpului. Necunoscutul era mort.

Inspăimântat, alergă imediat la comisariat. Un agent anunţă pe comisar. Comisarul trimise ca să se păzească corpul şi dădu ordinele de rigoare.

Fără îndoială, corpul, — acela a unui om de circa 45 ani, bine îmbrăcat, — era a lui Paul Guehenno, care locuise la Montreuil cu mulţi ani înainte.

Acest Guehenno, breton de origină, se căsătorise cu o fată bogată din Montreuil, d-ra Renée Stèves. Dar se remarcase repede prin viaţa sa puţin cinstită. Supărase apoi pe bietul său socru, cu nesfârşite cereri de bani, făcuse datorii, falsuri, excrocherii, ba chiar furturi.

Fu momentul când dispăru, sunt cinci ani de atunci, luând-o şi pe soţia sa cu el. Nimeni nu ştia unde e, nici chiar cumnatul lui, domnul Olivier Stèves, care, din întâmplare, se găsea actualmente la Montreuil, la Hotel de France.

Şi iată că Paul Guehenno este găsit asasinat lângă metereze !

Nu se găsi nici o armă. Dar faptul cel mai curios era acesta: nu putea fi vorba de o crimă ordinară, pentru că se găsise asupra cadavrului câteva sute de franci.

*

Domnul Antonin Jourde era conştiincios, astfel că citi de trei ori acest raport. Apoi îl băgă într'un plic pe care scrise: „Afacerea Guehenno".

*

— Ce facem acum ? întrebă domnul Ventre.

— E vremea prânzului. Vreţi să ne întâlnim la ora trei la locul crimei ?

— Tocmai bine. Până atunci vor sosi şi poliţiştii din Lille.

Apoi, tonul procurorului se făcu confidenţial:

— Eu sunt abia de trei ani aci. D-ta l-ai cunoscut pe acest Guehenno ?

— L'am văzut de câteva ori. Fie vorba între noi, era un pezevenghiu. Familia Stèves a cunoscut-o la Paris.

Guehenno avea părul roşu, nasul acvilin, şi făcea impresia unui om energic. In realitate era fără educaţie şi cam prostuţ. Puterea sa consta în slăbiciunea ce-o avea pentru el familia onorabilă în care intrase prin căsătorie.

La Montreuil fusese tolerat graţie acestei rudenii.

Paul Guehenno ceruse de multe ori bani socrului său, dar atât cât a trăit, bătrânul îi pusese o oarecare stavilă.

El cumpără chiar casa Stéves-ilor din strada Ricornului. Dar după moartea socrului său, Guehenno făcu falsuri după falsuri. Imită astfel semnătura bătrânului, escrocând un naiv cu o sută cinci zeci de mii franci.

— Dar de copiii lui Stèves ce s'a ales?

— Fata, devenită D-na Guehenno, îşi urmă soţul. Băiatul, Oliver Stèves, rupse relaţiile cu cumnatul său. Deşi păgubit serios de acesta, Oliver nu făcu totuş nici o plângere, din respect pentru numele familei. Dar alţii, mai puţini iertători, o făcură. Guehenno îşi vându însă în grabă casa şi mobilele.

Apoi dispăru chiar în momentul când se lansase un mandat de aducere, întrucât avea de ispăşit un an de închisoare. Nu ştiu ce-a devenit apoi. Se spunea că trăia, cu soţia sa la Paris, din expediente.

— De unde ştiţi toate acestea?

— Sunt doar din Montreuil.

— In cazul acesta crima o vedeţi mai limpede.

— La drept vorbind, nu. Nu ştiu cum să încep instrucţia. Mai întâi, pentruce Guehenno s'a întors la Montreuil unde nu putea să vadă pe nimeni?

— Hârtiile găsite asupra lui, poate ne-o vor spune.

— Nu cred. Blondel ne-ar fi menţionat.

Şi apoi, pentruce a fost ucis? Am putea spune: cineva a simţit că are bani. Il atacă... Guehenno se apără... E ucis... Da. Dar banii n'au dispărut. Şi apoi nu pare să fi fost vre-o luptă.

In fine, vom vedea asta la faţa locului. Să mergem la masă acum...

— Dar, zise domnul Ventre care nu uita nimic, fiul lui Stèves este la Montreuil, după acest raport. N'ar putea fi oare amestecat în această afacere?

— Dacă l'aţi cunoaşte pe Oliver Stèves n'aţi mai vorbi aşa. Ar fi putut să-l omoare mai înainte dacă vroia. Dece

s'o facă acum? Şi apoi e un băiat aşa de dulce, de visător. Şi-a luat la Paris o licenţă, şi îşi trece timpul citind cărţi de istorie.

— Ce vârstă are?

— Cam treizeci de ani.

— Mărturiseşti totuşi că e ciudat ca acest om care are atâtea motive să dorească moartea cumnatului său, se află exact în acest moment la Montreuil, el care nu locueşte aci.

— Domnule procuror, Oliver Stèves se bucură de simpatii generale. Când îl veţi cunoaşte...

— Ei bine, tocmai pentrucă nu-l cunosc; văd mai clar ca ceilalţi.

Ia spune-mi, sora lui e la Montreuil?

— Nu cred. Afară numai dacă n'o fi venit şi ea noaptea aceasta. Vom vedea. Sunt de părere că Guehenno a fost ucis de una din persoanele escrocate de el.

— Dece a venit, atunci, la Montreuil?

— Nu ştiu, vă repet.

— Hai la masă, ai dreptate... Ce este?

De data aceasta se adresase gardianului care intrase.

— Un redactor al ziaruluii *Telegrama Pasului de Calais.*

— Aşa repede! Iată cum începe celebritatea, dragul meu!

*

După amiază, procurorul, judecătorul de instrucţie, grefierul, erau la cetăţuia cu ierburi, la locul crimei. Cu ei mai erau doi inspectori dela brigada mobilă, veniţi în urma raportului lui Blondel. Numele lor erau Barret şi Cavallier. Hainele lor îi făceau însă mai de grabă doi turişti, veniţi în plimbare la Touquet.

Domnul Jourde auzise vorbindu-se de Barret, ca de un poliţist inteligent. Cavailier era şi el destul de capabil, dar recunoştea superioritatea camaradului său. Contrastul

fizic între ei era vădit: Barret mare şi calm, Cavallier din contra mic şi vioiu. El trecuseră înainte pe la comisariat, luând cunoştinţă de mersul afacerii. Comisarul Blondel, promisese inspectorilor tot sprijinul necesar.

Barret în special, dădea o atenţie deosebită mărturisirilor pe cari i le făcea judecătorul de instrucţie asupra trecutului lui Guehenno şi asupra aceluia al familiei Stèves.

Domnul Jourde, trebui să înceapă iarăşi aceeaşi narare pe care o făcuse procurorului.

Grupul se îndreptă spre cetăţuia cu ierburi. Cordonul de jandarmi ţinea ordinea. Trei ziariste din provincie erau printre primele venite.

Incepură cercetările. Apoi corpul lui Guehenno fu transportat la spital pentru autopsie. Ancheta comisarului Blondel era justă. Portofelul victimei nu conţinea nimic care să explice prezenţa lui Guehenno la Montreuil. Se găsiră trei-patrusute de franci, două cărţi de identitate, din care una de alegător. Două notificări adresate la un domiciliu parizian, indicau că unele din victimele sale îşi pierduseră răbdarea.

— Dacă s'ar şti pentruce Guehenno a venit în puterea nopţii la cetăţuia cu ierburi, am cunoaşte şi pe asasin, spuse domnul Ventre.

— Şi un copil ar vedea asta, murmură inspectorul Barret, la urechea lui Cavallier.

*

Medicul legist făcu raportul. Paul Guehenno, murise de un glonţ de revolver, tras în inimă. Plumbul provenea de la un revolver de calibrul 5,35 mm. Moartea fusese instantanee.

Fără a fi categoric, doctorul opinia că decesul survenise pe la orele zece seara. O asemenea precizlune ar putea să mire. Medicul n'avea ca punct de plecare decât rigiditatea cadaverică. Apoi starea stomacului arăta că moartea survenise cam pe la două ore după masă.

Or, masa de seară se la deobicei pela orele opt.

Ora mesei lui Guehenno urma, dealtfel, să fie confirmată mai târziu.

Apoi mai era ceva: ceasornicul de mână, care se stricase, era oprit la orele douăzeci şi două şi douăsprezece minute.

— Acest indiciu putea fi totuş înscenat de un asasin inteligent, din anumite motive, remarcă magistratul.

Inspectorul Barret fu de acelaş părere. Raportul medicului urma să precizeze adevărul asupra poziţiei acelor ceasornicului sfârîmat. Guehenno fusese ucis cam cu opt ore înainte ca gardianul dela cetăţue să descopere cadavrul.

*

Domnul Jourde fu mirat că nu-l vede pe Oliver Stèves de loc. Ştia doar că e la Montreuil. Era vorba doar de cumnatul victimei, cel mai indicat să confirme identitatea mortului.

Inapoiat la Palat, magistratul îl convocă pe Oliver pentru a doua zi dimineaţă. Citi apoi cu atenţie raportul medicului pe care-l comunică celor doi inspectori. Aceştia îi cerură lămuriri asupra lui Guehenno.

— E un adevărat noroc pentru mine că pot cunoaşte prin dvs. atmosfera locului crimei, îl măguli Barret. Nu cunosc Montreuilul.

Pot să vă pun câteva întrebări?

— Vă rog.

— Montreuil nu-i cumva un oraş cu societăţi secrete, ca Lyonul?

— Oh! nu. Puteţi renunţa la această ipoteză. Dealtfel Guehenno nu era omul care să frecventeze asemenea societăţi.

— Guehenuo avea, oare, duşmani aci?

— Avea. Dar era mai mult dispreţuit decât urît. Poate

vreun creditor... S'ar putea... Totuş dece să-l fi ucis în tolul nopţii, la cetăţuia ierburilor?

— Probabil că i-a dat o întâlnire acolo. Intâlnirea trebue să fi fost de mare însemnătate şi urgentă, de vreme ce a avut loc în asemenea împrejurări.

Guehenno a trebuit să accepte această întâlnire, pentru a evita să fie recunoscut de cineva.

— Da, făcu domnul Jourde, e adevărat.

— Voi căuta să găsesc omul care l-a putut aduce pe Cuehenno acl. Apropos, ce este cu cumnatul lui?

— L'am convocat pentru mâine dimineaţă.

*

Oliver Stèves nu se prezentă a doua zi judecătorului, motivând că i bolnav. Un certificat medical, semnat de doctorul Renduel îi interzicea părăsirea patului înainte de trei zile. Ştirea morţii lui Guehenno, — anunţată lui prin Hélier, — îl surprinse mult. Nu putea face nici o ipoteză asupra autorului sau motivului.

Pentru siguranţă, domnul Jourde telefonă doctorului Renduel, care-l încredinţă că Oliver a avut un acces de friguri, boală ce-l va ţine în casă circa trei zile.

Judecătorul transmise celor doi inspectori noutatea.

— Mă mir, făcu Barret, dar aseară am luat masa la Hotel de France şi n'am auzit ca Stèves să fie bolnav.

Spuneţi-mi, vă rog, cine este acest Ştefan Hélier.

— Un bun prieten de-a lui Stèves. Este arhivistul departamentului local. Ţine mult la Oliver. Bătrânul Stèves l-a ajutat să studieze, luându-l în casa sa. Era tare sărac, Oliver şi Ştefan au crescut aproape ca doi fraţi buni.

— A cunoscut deci victima în casa Stèves-ilor?

— Da, deoarece Guehenno locuise în această casă.

— Aş dori să-l cunosc pe acest domn.

— Il voi convoca pentru după masă.

*

Hélier era un tânăr subţirel şi delicat ca o fată. Cititul îi slăbise vederea, astfel că purta ochelari. Ochii săi albaştri erau însă vii, şi plini de bunătate. Era îmbrăcat cu grijă.

Işi aducea aminte, spunea el, de Guehenno pe care-l văzuse de două ori la masă în casa Stèves-ilor. Nu ştia pentru ce venise Guehenno la Montreuil, dar nu se miră că fusese ucis. In ceiace îl priveşte, el se plimbase pe la zece seara şi trecuse chiar pe la cetăţuia Ierburilor. Nu văzuse însă pe nimeni.

Informaţia era precisă. Guehenno trebue să fi sosit după aceia. Intâlnirea probabil că a avut-o la orele zece fix.

Depoziţia lui Hélier făcu o impresie bună.

Barret îi puse apoi o întrebare:

— Ştiai că soţia lui era la Etaples?

Hélier ridică din umeri.

*

Barret avea un motiv puternic să-i pue această întrebare. Inainte de masă el se repezise la Etaples. Dacă Guehenno venise din Paris, trebue să se fi scoborît la această staţie, un punct important al liniei Paris-Boulogne. De aci. cu automobilul s'a dus probabil la întâlnirea ce o avea la Montreuil. Tot la Etaples trebue să fi luat şi masa. Barret luase şi o fotografie a victimei. El începu cu restaurantele din apropierea gării. Norocul îl favoriza. Una din chelneriţe îl recunoscu.

— Da, l'am văzut, făcu ea uitându-se atentă la fotografie. Domnul acesta era însoţit de o femeie. I-a servit însă Alina. Barret n'o găsi însă pe Alina, care era liberă până la cinci. Anunţă însă că va veni peste două ore, apoi maşina sa micuţă, dar rapidă, îl aduse în câteva minute la Montreuil. După aceia asistase la interogatoriul lui Hélier.

La ora cinci, Alina îl aştepta. Fata îi dădu aceleaşi informaţii. Femeia care întovărăşea pe Guehenno era brună,

puţin mioapă, de statură mijlocie. Descrierea era aidoma cu a doamnei Guehenno, născută Renée Stèves.

La ora nouă jumătate părăsise localul, spunându-i femeii că trebue să plece la Montreuil, şi se va înapoia pe la miezul nopţii.

— Eşti sigură de ce spui?

— Aşi putea jura!

— Şi a doua zi ce-a făcut doamna?

— Părea neliniştită. Coborî pe la şapte dimineaţa, ceru o cafea şi întrebă dacă nu s'a întors soţul său.

Pe la prânz, clienţii localului comentau drama din Montreuil şi descoperirea cadavrului. Auzindu-l, se îngălbeni. Işi achită apoi nota de plată şi luă primul tren spre Paris, fără să zică o vorbă.

— Dar de unde ştii că a luat trenul spre Paris şi nu spre Boulogne sau Montreuil?

— Pentru că a intrat în gară cu două minute înainsosirii expresului de Paris.

Barret îi mulţumi pentru informaţii, făcându-i un compliment care o măguli.

Ceru apoi directorului fişa lui Guehenno. Află astfel că venea din Paris, strada Saint-Laurent, 20. Notă adresa, apoi numele tinerei chelneriţe.

*

Ajuns la Montreuil, Barret îl puse în curent pe judecător cu mersul anchetei.

— E nemai pomenit! făcu d. Jourde. Femeia asta ştie totul. Am să emit mâine dimineaţă un mandat de aducere împotriva ei!

Cu dimineaţa de a doua zi începea a patra zi a instrucţiei.

Dar era scris ca acest mandat să nu fie lansat a doua zi dimineaţă.

*

La orele zece, intrând la Palat, domnul Jourde, fu întâmpinat de grefier:

— Domnul Oliver Stèves vă aşteaptă de douăzeci de minute.

— Il credeam bolnav!

— Chiar şi e, bietul de el.

Când intră în cameră dete cu ochii de Oliver.

— Dragul meu prieten, nu trebuia să părăseşti patul. M'am interesat la doctorul Rendel de starea sănătăţii d-tale.

Oliver Stèues surâse. Părea să mai aibă călduri. O flacără vie parcă-i juca în ochi.

— Domnule judecător, nu-mi spuneţi „dragul meu prieten", înainte de a şti ce mă aduce la dvs. E vorba de afacerea Guehenno. Putem trece în cabinetui dvs.?

Judecătorul îl pofti politicos.

Oliver Stèves era de statură mijlocie, trăsături nu prea regulate, părul negru se desfăcea în şuviţe groase. Clipea des din ochi.

— Te ascult, spuse domnul Jourde.

— Scuzaţi-mă o clipă, răspunse Oliver Stèves, desfăcând un pachet pe care-l purtase sub braţ. Scoase apoi la iveală o legătură de hârtii scrise.

— Ce suut astea?

— E o mărturisire, domnule judecător. Am scris-o de eri după masă până noaptea târziu. Cred că vă va fi mai uşor să citiţi decât să mă ascultaţi.

Nu îndrăznesc să vă mărturisesc ce-am scris. Veţi vedea citind această mărturisire.

— Dacă te înţeleg bine, e o mărturisire importantă?

— Capitală! domnule judecător.

In acel moment, inspectorul Barret intră, dar văzând un străin, voi să se retragă. Domnul Jourde însă îl pofti înăuntru.

— Ţi-l prezint pe domnul Oliver Stèves, care vrea să ne facă o mărturisire.

Barret îi întinse mâna, dar Stèves şi-o retrase, roşind.

— Ar fi mai bine să nu vă dau mâna, ca să nu vă jenaţi mai târziu că mi-aţi strâns-o.

— Dar dece? întrebă inspectorul, privindu-l în adâncul ochilor.

— Vroiam tocmai să-i explic domnului judecător de instrucţie, când aţi intrat dvs. Cu atât mai bine că sunteţi aci. Apoi, întorcându-se către domnul Jourde, spuse:

— Domnule judecător, eu l-am ucis pe Paul Guehenno!

Judele schiţă un gest de surpriză. Inspectorul se uita însă atent la Oliver Stèves.

— Dece l-ai ucis? întrebă judecătorul.

— La drept vorbind nu ştiu nimic domnilor. N'aşi fi crezut niciodată să-l ucid pe Guehenno. Îl dispreţuiam, dar gândul crimei... nu... Viaţa e prea scurtă ca să ne urîm...

Şi totuş am avut un moment de rătăcire. Hârtiile acestea, — şi el arătă legătura de foi, — vă vor lămuri pe deplin.

Adăugă: — Nu mă simt încă restabilit, permiteţi-mi să mă aşez o clipă.

Ulmit peste măsură, domnul Jourde complectă mandatul de arestare.

— Te voi interoga mâine.

Oliver Stèves se inclină şi ieşi condus de un jandarm. După un sfert de oră era încarcerat. Se întinse pe patul de fier al celulei supus şi aproape îndobitocit.

*

— Iată o afacere bună! făcu judecătorul.

— Să citim mărturisirea, zise Barret.

Şi domnul Jourde începu să citească.

— — — — — — — — — — — — —

CAPITOLUL II

Zodiacul

Cu un gest opri femeia care-mi purta valiza.

— Camerele vechi ocupate?

— Nu, domnule, sunt libere.

— Asta, depildă, o pot ocupa?

Zării prin uşa deschisă o odăiţă în felul celeia în care am copilărit.

Parchetul era uzat şi slăbit de prea mult frecat. Patul, în formă de corabie, mobile de lemn din secolul XVIII, o masă rotundă, un fotoliu, toate erau aşezate cu rostul lor bătrânesc. Flutea în aer ceva, caracteristic vremurilor vechi şi parcă oamenii cari trăiseră aci şi lăsară tristeţile şi bucuriile lor în aer.

Cum fata nu-mi răspunse, repetai întrebarea:

— E liberă camera asta?

— Nu ştiu, domnule... Dar dece nu luaţi o cameră frumoasă, cu instalaţie de apă?

— Nu, fetiţo. Imi plac odăile astea bătrâneşti.

— Cred că e liberă. Mă duc să întreb.

Hotel de France avea ferestre mari, cari dădeau în curte. Pe când le priveam, auzii pe fată vorbind patronului despre camera mea.

— Dăi-o. O închiriez din când în când câte unui trăznit...

Fata îmi aduse răspunsul, natural, nu întreg...

Ocupai deci camera nr. 3. Fata puse bagajul jos şi plecă. Mă uitai la ceas: era 5,45. Aveam deci un sfert de oră până la întâlnire. Imi spălai mâinile şi după o privire aruncată în jur, coborîi.

*

— Aţi venit pentru mult timp la Montreuil, domnule

Stèves? mă întrebă hotelierul. Nu vam mai văzut în localitate dela moartea tatălui dvs.

Intr'adevăr nu mai fusesem de atunci. Ticăloşiile cumnatului meu şi fuga lui la Paris împreună cu sora mea, mă scârbiseră. O compătimeam însă pe soră-mia. Din cauza ei nu l am urmărit pe ticălosul care distrusese pe tata şi măcinase toată averea noastră. Iată pentruce nu mai aveam casă în Picardia şi dece nu mai veneam la Montreuil. Totuş reflexiunea hotelierului mă făcu să-mi treacă un fior.

— Intr'o zi îmi voi cumpăra o altă casă, mai modestă... Dacă voi mai ajunge până atunci...

— Dece vorbiţi aşa? Aveţi abia 30 ani...

— Treizeci şi doi.

— La vârsta dvs. să vorbiţi de moarte! Ce să mai zic eu atunci?

— Domnule Reiter, îl întrerupsei, am aci o întâlnire cu un prieten, Ştefan Hélier, arhivistul. Il cunoaşteţi?

— Cum să nu! Vă ştiu pe amândoi de când eraţi copii. Hélier s'a mutat acum la noi. Fusese arhivist în departamentul Arras. Un băiat tare studios!

L'am văzut acum patru zile şi mi-a spus că trebue să veniţi. Era fericit că are să vă vadă. Părintele dvs. l-a întreţinut doar la studii.

— A meritat. Era aşa de devotat familiei noastre. Sunt fericit să-l văd.

Dar dvs. cum vă merg treburile?

— Când vin vizitatori englezi la Touquet, e mai bine.

— Vin englezi şi pe aci?

— Avem câţiva. Chiar domnul Hélier s'a împrietenit cu o englezoaică tare frumoasă. Ea şi-a cumpărat chiar o casă la metereze.

— Bravo! făcui nu fără un pic de invidie. Imi păru apoi rău. Treburile lui Hélier îl privesc personal.

Era şase fără cinci. Nevoind să rămân singur cu gândurile mele, îl luai pe Reiter de braţ.

— Vreţi să luăm ceva, domnule Reiter? Nu aci... Jos, în curte. Il aştept acolo pe Hélier.

Gazda primi cu plăcere. In timp ce îmi povestea nu ştiu ce istorie municipală, ochii mei rătăceau prin curte. Vedeam ridicându-se fantomele tinereţii. Colo, la masa aceia, mama băuse într'o zi, un pahar de vin de Spania. Contemplam inconştient în minte tabloul unui pictor englez care înfăţişa pe scriitorul Sterne. Laurence Sterne trecuse şi se oprise de atâtea ori la Montreuil, şi trăsese la acest hotel.

Am întrerupt fără să-mi dau seamă de nepoliteţă pe domnul Reiter cu întrebarea:

— Ia spuneţi-mi, unde se culca?

— Cine?!...

— Laurence Sterne... scriitorul englez care a lăsat atâtea amintiri pe aci...

— A, da! In camera nr. 5. Dar am avut oameni şi mai iluştri. S'a culcat şi un ministru la noi.

Replica hotelierului asupra valorii oamenilor îmi făcu o părere proastă despre aprecierile lui.

— Le-am dat camerile cele mai bune. Dar, apropos de cameră; am auzit că aţi cerut uua din cele vechi.

— Da. Vroiam să mă aflu, pe cât se poate, în acelaş mediu de odinioară, când am mai stat aci, în copilărie, cu tatăl meu. Amintirile...

— Insfârşit, cum voiţi. Totuş patul are să vi se pară cam înalt.

— Mă va amuza.

Băurăm câte un păhărel de parto. Examinai apoi ceasornicul brăţară. Era şase şi zece şi Ştefan Hélier nu se arăta. Domnul Reiter se scuză că trebue să plece, chemat de un client. Rămăsei singur. La o masă din apropiere, o pereche proecta o escursie pentru mâine la Touquet.

Touquet... Câte amintiri îmi revarsă acest nume... Mă contemplam în perspectiva celor zece ani în urmă. Adolescent, flirtând cu stângăcie, totuş adolescent!

Năluci grațioase din acelea vremuri jucau împrejurul meu. Părea că dădusem întâlnire aci însăși tinereții mele. Inconjurată parcă de fete vesele și triste, ea se așezase invizibilă, dar prezența în fața mea, la masă. O vedem, numi făcea nici o frică, mă luă de mână și-mi zise:

— Hai spunemi, ce-ai făcut de când m'ai părăsit? Îți cunosc turburarea. Ce pot să fac pentru tine?

Vai! Ea nu putea nimic. Și totuș, îmi părea adesea că dacă măcar unul din fermecătoarele obiecte ale desmierdărilor mele ar intra aci și ar veni la masa mea, în locul acestei sfioase tinerețe, greutatea ce mă apasă s'ar ridica. Dacă ar veni una din aceste grațioase englezoaice, îngânai, fără să mă cred victimă vreunei fatalități...

Impresia aceasta îmi deveni așa de puternică, încât întorsei capul spre intrarea curții.

Și, surâzătoare, sub razele soarelui, fata veni spre mine.

Eram așa de năucit încât nici nu mă gândeam să mă scol în picioare în fața femeii care venise lângă mine. In sfârșit mă desmeticii.

Era evident că fata, care întruchipa gândurile mele ascunse, venise să-mi vorbească. Ea nu îndrăznea parcă s'o facă. In timpul acesta o mâncam din priviri. Era de statură mai mult mică, dar părea înaltă. Părul negru contrasta minunat cu ochii ei gris. Gâtul i-l pârlise soarele.

Am revăzut-o pe Marjarie de atunci, de multe ori, dar n'am putut niciodată uita această primă apariție, care fusese ca un balsam pentru mine.

*

Inainte de-am vorbi, bănuiam că-i străină. Fui încredințat de aceasta însă când îmi spuse cu un accent ascuțit:

— Scuzați-mă, dvs. sunteți domnul Olver Stèves, și așteptați aci pe domnul Ștefan Hélier?

— Exact domnișoară, spusei. Dar cărei întâmplări îi datorez cinstea?...

Ea râse de această formulă aşa de convenţională.

— Domnului Ştefan Hélier îi datoraţi această cinste...

Vă cunosc prin el. Ştefan mi-a dat întâlnire aci dar el văd că n'a venit încă, pe dvs. v'aşi fi recunoscut dintr'o sută.

Acest pronume mic ce-l pronunţă, nu-mi plăcu.

— Luaţi loc domnişoară.

— Hello! strigă atunci o voce veselă din pragul uşii.

Ştefan cunoşte puţin engleza. Totuş îi plăcea să afecteze o cunoştinţă perfectă. Prin câteva cuvinte englezeşti aruncate pe vremuri pe terenurile de tennis, căpătase o oarecare strălucire. Cred că cultiva această inofensivă urmă ca să şteargă convorbirilor impresia convenţională ce o face un arhivist.

— Hello! strigă deci Ştefan. Şi ca să-i răspund, spusei: „Hello!" Din câteva sărituri fu lângă mine şi-şi puse prieteneşte mâna pe umărul meu.

Mă privi prin ochelarii săi să vadă dacă m'am mai schimbat.

— De doi ani n'ai mai venit pe aci! E desgustător! Insfârşit, iată-te...

Vocea străinei spuse atunci:

— Dragă Ştefane, dacă nu vrei să mă prezinţi mă voi recomanda singură.

— Unde mi-a fost capul? Marjarie, îţi prezint pe cel mai bun şi mai vechi prieten, Oliver Stèves.

Oliver, îţi recomand pe miss Marjarie O'Callagh, care locueşte la Montreuil şi care a binevoit să mă primească printre prieteni săi.

La aceste din urmă cuvinte, el schimbă o privire de complicitate cu irlandeza.

Mă gândeam ce rost are această fată la întâlnirea noastră. Niciodată nu ma'şi fi grăbit să vin cu cineva la o întâlnire care o am cu un prieten pe care nu l'am văzut de doi ani.

Ea parcă înţelese gândurile mele, căci îmi întinse mâna cu o gentileţă care cerea iertare.

Imi spusei să amân pe altădată conferinţa ce vroiam s'o fac lui Ştefan. Ne aşezarăm la masă.

— Stai mult la Montreuil? mă întrebă el.

— Nu ştiu precis.

— Cum, nu ştii?

— Zău că nu!

— Să sperăm că veţi rămâne cât mai mult posibil, spuse fata.

Acest plural („să sperăm") arăta clar legătura dintre Marjarie şi Ştefan. Dar ce legătură! Până acum nu-i auzisem vorbind de irlandeză. Ei păreau totuş unul altuia foarte intimi. Farmecul care mi-l lăsase tovarăşa sa, mă îndemna să aflu această legătură, chiar dela Ştefan pe care-l cunosc ca pe o carte.

— Am avenit aci, spusei, pentru un studiu asupra celor *Trei muşchetari.*

Rar am văzut o faţă mai surprinsă ca aceia a lui Hélier. Marjarie nu se miră, pentrucă străinii, în special englezii, irlandezii sau americanii, nu prea cunosc opera lui Dumas-total.

— Am citit cartea unui american, explicai, publicată la New-York în 1933. Acesta îşi dăduse osteneala să cerceteze toate călătoriile lui d'Artagnan, d'Athos, d'Armis şi de Parthos. Cartea lui verifică exactitatea şi calculul distanţelor lui Alexandru Dumas.

Lucrul acesta însă trebu să-l facă un francez. Tu ştii că eu am o adevărată pasiune pentru Dumas. In privinţa istoriei celor *Trei muşchetari*, în special, eram un erudit.

Şi iată că un american m'a tăiat. Autorul însă n'a spus nici un sfert din ce trebuie să spună. Eu vream să reiau chestiunea, să studiez drumurile epocei, legăturile etc...

Ştefan Hélier râse cu poftă. Marjarie îmi zâmbi cu simpatie.

— Trebue să-ţi spun, Marjarie, că acest smintit spuse

în glumă Ştefan, şi-a risipit tinereţea hrănindu-se, pe rând, cu fel de fel de entuziasme: pentru Nerval, pentru bătrăneţea lui Lamartine, pentru ştiinţele oculte, mai ştiu eu pentru ce?

Tresării. Nu-mi plăcea această uşurinţă de cuvinie. El continuă:

— Acum suntem la Dumas-tatăl. Vom face un studiu istoric...

Şi ripostai viu şi cu o argumentaţie strânsă. Ridicai un pic chiar şi tonul.

— Ştefane, făcu deodată Marjarie, îmi place mult amicul tău Oliver şi simt că mă voi împrietenii curând cu el. Iţi mulţumesc că m'ai adus.

Atunci Ştefan îmi dădu, stânjenit, câteva explicaţii.

— Ii vorbisem lui miss O'Callagh atât de tine, încât, când auzi că tu vii la Montreuil, îmi propuse să mă întovărăşească.

— E o idee pentru care o felicit şi pentru care îi mulţumese, spusei cu sinceritate.

„Ertaţi-mă, adăogai, dar dacă nu sunt indiscret, în care parte a oraşului locuiţi?

— Am cumpărat o casă ocupată mai înainte de-o englezoaică, la metereze...

— Tu trebue s'o şti, întrerupse prietenul meu, este o casă frumoasă chiar la intrarea în oraş.

Dădui din cap. Era într'adevăr o casă minunată, construită în secolul al XVIII şi care nu putea trece neremarcată.

— Intr'adevăr, murmurai ca în vis, o englezoaică locueşte acolo.

Imi adusei aminte, deodată, că Marjarie spusese „o englezoaică" şi nu „o compatrioată". Aceasta mă făcu să cred că e irlandeză. Mai târziu, îmi voi da seamă că m'am înşelat.

— Iată-ne conlocuitorii aceluiaş oraş, făcu ea amabilă.

— O! eu n'am aici casă. Aceia a familiei era pe str.

Licornului. Puteţi vedea, dacă treceţi pe acolo, câteva ramuri şi un licorn de piatră sculptat dedesubtul porţii.

— Este insigna familiei dvs.?

Nu ştiu ce idee avea fata despre blazoanele francezilor, dar Ştefan puse lucrurile la punct cu un ton de zeflemea care mă uimi:

— Familia Stèves este bogată, dar ea n'are blazoni.

Înţelesei batjocura îndată, şi mă uitai la inelul său strălucitor. Ştefan Hélier avea blazon, dar n'avusese noroc şi bani. Blazonul casei lor şi-l zări pe inel, o moştenire familiară.

— Iartă-mi înţepătura, zise el.

Prietenia care i-o citii în ochi, mă făcu să-i iert uşurinţa şi vanitatea.

Marjarie nu observă această scenă, fiind ocupată cu aranjarea coafurii. Ea se sculă:

— E trecut de şapte! Ştii Ştefane că am musafirii şi că aştept doi prieteni după masă. Vii şi tu, nu?

Încă odată îmi dădui seama de intimitatea dintre ei. Cum ultimele cuvinte le pronunţase încet, % elementară politeţe mă obligă să mă uit în altă parte, deşi aşi fi dorit să le văd ochii.

— Da, am să viu pela zece.

Marjarie îmi întinse mâna.

— Pe mâine, îmi spuse. Aşi dori să-mi dai şi mie o parte din prietenia ce i-o arătaţi lui Ştefau. Aşi fi fericită.

Eşind, ne făcu un mic semn din deget. (Mie? Lui?)

Mi se părea că se face noapte în jurul meu.

*

Rămaserăm tăcuţi amândoi.

— Noi ne-am scris din când în când, rupsei eu tăcerea apăsătoare, dar tu nu mi-ai vorbit niciodată de această fată. E încântătoare...

Cum nu-mi răspunse, crezui că mersesem prea departe:

— Scuză-mă, dar indiscreţia mea e făcută din pură prietenie pentru tine.

— Nu trebue să te scuzi. Am cunoscut-o la începutul iernii trecute. Venise să-şi cumpere casa în care stă astăzi.

Am întâlnit-o întâi la bibliotecă unde căuta un manuscris de poeme de Oseian. I-am spus că acest manuscris e pierdut, şi că altădată se găsea la Saint-Omar, nu la Montreuil.

Această ştire o dezolă.

— Aflai că este din ţinutul Galles. Era deci englezoaică. In felul acesta m'am împrietenit. Mă duc des la ea, cu mare plăcere.

Era ceva nelămurit în povestirea lui Ştefan. Dece nu mi-a pomenit nimic în scrisorile lui de acest eveniment important pentru el?

Insăşi întâlnirea lor avea ceva misterios. Sunt porţiuni mediane şi simt repede secretele.

— Pari turburat dragul meu. Am băgat de seamă de la început. Sosirea ta aci are un motiv important, sau ai venit pentru *cei trei muşchetari?*

El atinsese punctul nevralgic. Momentul să mă destăinuesc sosise.

— Povestea cu muşchetarii era o... poveste!

*

In acel moment un grup de persoane intră în curtea hotelului. Printre ei era domnul Simond, directorul unui ziar din Montreuil, un notar din împrejurimi şi două persoane pe care nu le cunoşteam.

— Tânărul Stèves! strigă domnul Simond venind spre mine.

Trebui să dau o serie întreagă de explicaţii despre venirea şi şederea mea aci, etc...

Scăpat de ei, îl luai pe Ştefan în cameră la mine. Îi oferi un fotoliu, iar eu mă aşezai pe pat.

— E deci aşa de grav? mă întrebă Ştefan.

— Totul depinde de importanţa ce i se dă, răspunsei.

*

— Ţi-am spus că motivul venirii mele aci este altul decât acela ce l-am debitat în faţa lui miss O'Callagh. Prezenţa acestei fete mă jena să-ţi spun adevărul.

Tu ai pronunţat cam cu uşurinţă un cuvânt despre ştiinţele oculte. Mă miră aceasta din partea ta...

— Ştiu, spuse el râzând, sunt multe lucruri sub cer...

— Eşti tu intţiat cât de cât în astrologie? îl întrebai brusc.

— Câtuş de puţin. Am băgat de seamă doar o reînoire a acestei ştiinţe, pe care un savant din secolul trecut o crezuse moartă şi discreditată... Tu crezi în ea?

— La drept vorbind, nu ştiu. Să lăsăm asta.

*

— Acum câteva luni m'am împrietenit cu un omuleţ tare ciudat. Apartamentul meu, tu îl ştii, este aproape de Observatorul astronomic. Cunosc acolo doi astronomi.

Multe nopţi senine mi le-am petrecut în cupola cea mare, în timp ce amicul meu era preocupat de calcule complicate.

Imi plac hărţile cereşti vechi, unde bolta este arătată mai puţin exact, dar mai adevărată. Aci toate constelaţiile sunt însemnate prin simboluri mişcătoare.

Acest infinit de tăcere şi albastru, punctat cu aur, e tot ce poate fi mai emoţionant.

— Iţi cer iertare, spuse Ştefan, dar aceasta are vreo legătură cu voiajul tău la Montreuil?

— Ai răbdare. Intr'un târziu de noapte, ieşeam din

Observator. La poartă îmi luai rămas bun dela astronom, mulţumindu-i călduros. Mă pregăteam să mă înapoez acasă — era o noapte cam rece de Septembrie, — când un om desprinzându-se din umbră mă întâmpină. Aşteptase să rămân singur. Credeam la început că e vreun cerşetor.

— Scuzaţi-mă domnule, îmi spuse politicos, v'am auzit mulţumindu-i acestui astronom pe care-l cunosc din nume. Aşi fi indiscret dacă v'aşi cere permisiunea să vă întovărăşesc într'o noapte când vă duceţi la Observator?

Apoi adăugă, înainte de a-i răspunde ceva:

Nu cunosc pe nimeni de la Observator şi o noapte petrecută sub această cupolă mi se pare cea mai sublimă senzaţie.

— Credeţi asta?

— Aşa cum o simţiţi şi dvs., îmi ripostă necunoscutul.

Nu cunosc pe nimeni la Paris iată pentru ce mi-am permis să vă acostez. Dealtfel, poftim cartea de vizită.

Fără voie, citi: „Vicent Barelli, profesor de desen". Adresa indica un număr al Bulevadului Saint-Jacques, foarte aproape de mine.

— Am un mic atelier acasă. Faceti-mi plăcerea să mă vizitaţi într'o zi. La revedere domnule.

Scoase pălăria şi plecă lăsându-mă pironit sub felinarul Observatorului, cu cartea sa de vizită în mâini.

*

Hélier îmi urmărea cu atenţie povestirea.

— A doua zi, continuai, m'am dus acasă la Vincent Barelli. Era acasă şi nu păru mirat că mă vede.

— Vă aşteptam, îmi spuse el.

— De unde ai ştiut că viu tocmai astăzi?

— Cu toate acestea, ştiam.

— Săptămâna viitoare merg la Observator. Dacă doşă mă întovărăşiţi într'o seară...

Imi mulţumi şi apoi începurăm să vorbim despre tot

felul de lucruri. Era de origină italian, dar stătea de mult în Franţa şi se ocupa cu predarea desenului. Imi spuse deasemeni că se ocupă şi cu ştiinţele oculte.

— Dacă v'am acostat, am făcut-o pentrucă la iarnă n'aşi putea să mă urc în Observator din pricina frigului, iar în ceiace priveşte la primăvară, atunci voi fi departe.

De aceia mai vreau să văd cerul măcar odată.

— Plecaţi într'o călătorie lungă?

— Probabil pentru totdeauna. Se poate ca să mor peste câteva luni.

— Cum puteţi ştie asta? i-am răspuns mirat.

— Astrele, domnule, astrele. Chiromancia îmi spune deasemeni acelaş lucru...

Şi întinzându-mi mâna stângă, îmi arătă o tăietură vizibilă în linia vieţii.

— Mă apropii de aceasta.

Incercai să-l iau pe un ton uşor:

— Ştiţi că aceste semne înşeală adesea.

— Lasă, lasă, am văzut şi unul şi altul atâtea lucruri de acestea, încât să nu ne pierdem vremea cu negări politicoase

Un colţ al atelierului era ascuns privirilor de o perdea.

El o dete la o parte şi aci văzui o masă încărcată cu fiole şi eprubete. Imi spuse că cearcă să găsească licoarea care să prelungească viaţa.

*

Sunt un spirit deschis şi doritor să ştie cât mai multe. Ştiu foarte bine că ştiinţa noastră de patru sau cincisute de ani cercetează doar ceiace se vede şi nu ceiace nu se vede de loc. Am convingerea că există influenţe necunoscute nouă. De aceia nu pot lua în batjocură ceiace nu înţeleg.

Admit astrologia şi chiromancia, dar să se ocupe cineva cu căutarea unei licoare care prelungeşte viaţa, mi

se pare prea de tot. Mi se părea că am de a face cu un desechilibrat.

— Ai perfectă dreptate, mă întrerupse Ştefan Hélier.

— Mă înşelam, i-am răspuns, scuturând din cap. Avea atâta logică, atâta seninătate, cunoştea aşa de bine oamenii.

Il vedeam deseori. Mă interesa. Tot ce-mi spunea el despre ştiinţele oculte nu era nou pentru mine. Mă interesa însă căldura şi dragostea sa pentru aceste ştiinţe. Trebuia pentru asta să aibă cineva un suflet curat, desinteresat, şi el, cu certitudine, îl avea.

Işi bătea joc cu ironie muşcătoare de ştiinţa materialistă care şi-a spus ultimul cuvânt în însăşi marea Piramidă a Egiptului.

— Lucrul acesta e adevărat, îmi spuse Ştefan, care încetase să surâdă.

— O lege misterioasă pare să interzică oamenilor apropierea de absolut. La un anumit grad de cunoştinţă omul moare. Şi eu simt că stăpânii vieţii şi ai morţii ne lovesc înainte de a descoperi absolutul, spuse Barelli.

Eu continuai să-l mângîi, fără a colabora însă la cercetările sale.

— Ai dat probă de înţelepciune, îmi spuse Ştefan, căci cu caracterul tău nervos nu te-ai fi putut înţelege cu el.

— Posibil. Dealtfel, acest om nu-mi mai poate face nici un rău.

— A murit?

— Da. A murit aşa cum şi-a prezis. S'a întâmplat numai un lucru curios înaintea morţii sale. Ţi-am spus că-l vedeam des. L-am dus într'o zi la Observator şi el fu încântat de prietenul meu astronom.

— Totul este înscris în cer, îmi spuse el. Cum poţi admite ca astrele să acţioneze asupra mărilor, asupra vegetaţiei, asupra climei, şi să n'aibă nici o influenţă asupra oamenilor? Este inadmisibil!

Astfel îmi vorbi într'o seară după ce părăsisem Ob-

servatorul. Continuă pe acest ton până acasă, citindu-mi zodiacurile celebre şi dându-mi cheia prezicerilor lui Nostradamus.

— Să-mi dai ora şi data naşterii d-tale, dragul meu, îmi spuse în seara aceia. Vreau să-ţi fac horoscopul vieţii.

I le-am promis, mulţumindu-i, şi a doua zi i le-am şi dat...

*

Ceasul catedralei sună ora nouă. Nici Ştefan, nici eu nu băgaserăm de seamă cum trecuse vremea.

— Am să-ţi povestesc mâine sfârşitul. Am auzit că ai întâlnire la masă la ora zece.

— Dă-o dracului de masă! Simt că povestirea ta este palpitantă.

— O! dragul meu. E palpitantă, dar numai pentru mine.

Fiind foarte ocupat, încetai în luna din urmă, adică în Mai să-mi văd prietenul. Intr'o dimineaţă primesc o notă dela spitalul Dieu. Mă chema un bolnav.

Era Barelli. Fusese lovit de un autobuz pe când traversa strada. Aşa mi-a spus cel puţin supraveghetoarea. Il transportase la spital. Era rănit grav la cap, dar a putut să dea adresa mea.

Stătea culcat, dar deschise ochii şi încercă să surâdă când mă văzu. Pansamentul îl împiedica să vorbească. Cu mari eforţări îmi strânse mâna.

— Nu trebue să te sperii; în câteva zile eşti în picioare...

Făcu din cap „nu", iar privirea sa părea să mă dojenească: „Ştii foarte bine că mint, dealtfel ţi-am spus odată că nu mai am mult de trăit".

Imi facu semn că vrea să scrie ceva. I-am întins creion şi hârtie. Cu mare greutate scrise un nume şi o adresă în Italia. Apoi adăugă câteva rânduri.

— Este sora mea, s'o anunţi, după aceia...

— Fii liniştit.

Surâse. Ii citi recunoştinţa în ochi. Ceru apoi iarăşi de scris şi aşternu pe hârtie cu şi mai mare greutate:

„Pe masa mea este o hârtie care te interesează. Poartă numele d-tale. Ia-o. Vino mâine s'o comentăm. Mulţumesc".

Aceste câteva cuvinte îl epuizară. Căzu între perne. Mă depărtai şi ieşii în vârful picioarelor.

In seara aceia m'am dus acasă la el. Am găsit ce căutam. Pe masa lui de lucru am găsit o hârtie pe care scria:

„Oliver Stèves — Peştii — Zodiac curios. A se deschide personal".

Cuvântul „Peştii" însemnau cu siguranţă zodia în care mă născusem. Iar jos erau scrise alte trei rânduri, cari îmi rămaseră de atunci săpate în minte:

„Vei ucide la cetăţuia Picardiei şi vei vărsa acolo sângele tău. Vei cunoaşte acolo pe fiica barzilor. Lângă tine, vei vedea moartea aceluia care ţi-a furat sufletul".

Nimic mai mult. Desigur, el voia să-mi explice această prezicere.

A doua zi, însă, ajuns la spital, îl găsi pe Barelli mort.

*

Am îngrijit cu atenţie de înmormântare. I am adunat toate lucrurile şi le-am expediat sorei lui, în Italia. Ea îmi mulţumi printr'o scrisoare, adăugând că fratele ei fusese „cam ţicnit".

— Diagnosticul îmi pare exact, spuse Ştefan.

Nu răspunsei nimic acestei afirmaţii.

— Era, în orice caz, un mare iniţiat în tainele ştiinţelor ascunse, şi de o mare curăţenie sufletească.

Zodiacul care mi-l lăsase era tare misterios. Cât am căutat să întorc pe toate feţele cele trei rânduri!

Ce mă miră este că prezicerea mea nu se aseamănă cu cele obişnuite.

Rândurile astea par scrise parcă de un fakir oriental.

Cu toate acestea, Barreli, ştiu precis, nu era omul care să mă impresioneze. Probabil că n'a putut percepe viitorul mai înainte...

— Ai hârtia la tine? mă întrebă Ştefan.

Am scos-o din portofel şi i-am întins-o.

— Scrierea e frumoasă, ca şi povestea ta, dragul meu Oliver. Insă, între noi fie vorba, prietenul tău putea fi ceva mai clar. Nu văd însă ce legătură este între toate acestea şi venirea ta la Montreuil.

— Cum aşa! Şi primele cuvinte ale zodiacului: „*Vei ucide la cetăţuia Picardiei!*“ Această cetăţuie este desigur Montreuil. Este, dealtfel, oraşul meu natal.

Ştefan privea fix în gol, încercând să-mi amintească ceva.

— Curios, făcu el, termenul acesta de cetăţuia Picardiei îmi aminteşte ceva. Să vedem... Da, nişte texte din secolul al XVI-lea.

— Tu ai dreptate, este vorba de Montreuil.

— Şti ce înseamnă asta? Că omul tău a cetit textele din secolul al XVI-lea şi că cunoştea Montreuil-ul.

— Nu.

— Ba da. In orice caz îl binecuvântez că te-a făcut să vi printre noi.

Ceasul sună zece.

Ştefan se ridică din fotoliu şi făcu câţiva paşi prin cameră. Se gândea.

Apoi, prietenul meu îmi luă mâna şi mi-o strânse.

— Nu mai crede în asemenea nimicuri, Olivier... Este ultimul meu cuvânt.

Lângă uşă se opri, nehotărît.

— Un amănunt totuş... Vrei să-mi repeţi textul acestui aşa zis zodiac?

— Iată-l: „*Vei ucide la cetăţuia Picardiei şi vei vărsa acolo sângele tău. Vei cunoaşte acolo pe fiica barzilor.*

Lângă tine, vei vedea moartea aceluia care ţi-a furat sufletul".

Dar pentru ce această întrebare?

Ezită o clipă să răspundă.

— O! e o copilărie... Un amănunt. Prietena mea Marjarie, îşi spune câteodată, că este fiica barzilor... Ciudat.

CAPITOLUL III

Unde un mort şi doi vii pot să se reducă la doi vii

O neliniştе inexplicabilă mă cuprinse în cursul ultimelor zile petrecute la Montreuil.

Gândindu-mă bine nu găseam nimic extraordinar că lui Marjarie îi plăcea să-şi zică „fiica barzilor". Probabil în Scoţia sau Irlanda cuvintele trebue să fie frecvente.

Totuş nu prea îmi place că această frază se potriveşte fetei.

In fundul sufletului meu îmi ziceam că Barelli a fost cam obscur.

Nu voiam să-i spun lui Ştefan, dintr'un fel de jenă pentru slăbiciunea mea, că am fost la tot felul de prezicătoare.

Două sau trei numai mă uimiră. E drept, mi-au spus numai lucruri din trecutul meu, dar pe care nu le ştiam decât eu singur. Citirea gândului exista, fără îndoială.

O altă întâmplare mă impresionă şi mai adânc. Un prieten care frecventa Casa spiritelor îmi recomandă o femeie care se ocupa cu prezicerile.

— Curios, îmi spuse ea, nu văd prea clar, dar îmi pare că soarta dvs. se decide într'un oraş din Nordul Franţei. Văd nişte metereze înalte... Şi, ceiace-i mai curios, vă văd mânjit de sânge...

Mai mult nu-mi putu spune.

Acest medium îmi dăduse un indiciu care „cadra" cu rândurile lăsate de Barelli.

In urma acestor fapte m'am hotărît să plec la Montreuil.

*

N'am ştiut niciodată ce m'a hotărît să plec. I-am scris lui Ştefan ca să mă mai liniştesc.

Zarurile fuseră aruncate!

*

Dacă „fiica barzilor" se referă la Marjarie, ce legătură e atunci între ea şi „sângele vărsat şi sufletul furat?"

E adevărat că această fată mă interesa mult. Dar nu-mi plăcea de loc intimitatea şi necunoaşterea exactă a relaţiilor ei cu Ştefan.

A doua zi dimineaţă Ştefan veni să mă vadă. Mă găsi în pat.

— Dacă nu te supără, îmi spuse, vrei să-mi repeţi amănunţit povestea ta stranie?

I-am repetat-o. Ştefan îmi cerea, din când în când, câte un detaliu.

Apoi faţa i se lumină.

— Am reflectat toată noaptea dragul meu. N'ai decât o cale: să nu te mai gândeşti la asta.

Imaginaţia ta, temperamentul tău nervos, cadrul acela singular, însfârşit prietenul tău, aşa de ciudat, toate acestea trebue să le temperezi.

Şi apoi, mai e un om în secolul al XX-lea care să creadă în astrologie?

— Dece nu?

— Lasă prostiile şi ascultă-mă: Dacă omul tău era aşa de clar văzător, trebuia să-ţi facă o prezicere corectă, nu una care să se poată aplica la toate evenimentele.

— El a voit să-mi dea cheia, dar moartea l-a împiedicat.

— Eşti încăpăţânat! Nu ţi-ar fi adus nici o precizare, poţi fi sigur. Tu nu vezi ce obscuri sunt toţi prezicătorii?

— Dar, replicai, — dacă această aventură nu-i pentru tine decât o simplă înşelătorie, pentruce m'ai pus să ţi-o repet şi ai ascultat-o cu atâta atenţie?

Ştefan păru puţin deconcertat.

— Am făcut-o din grijă pentru tine, pentru a mă asigura că nu mi-a scăpat nimic.

Răspunsul nu mă convinse.

— Tu singur te ai mirat ce două lucruri: Cetăţuia Picardiei, care, după texte, m'ai asigurat că e Montreuil şi miss O'Callagh care îşi spune uneori „fiica barzilor".

— In această din urmă expresie, este într'adevăr o curioasă coincidenţă. Nimic mai mult însă.

Pentru cetăţuia Picardiei, probabil că i-ai vorbit acestui domn despre locul tau de naştere.

— Nici nu i-am pomenit măcar.

— Ai uitat. Ascultă-mă pe mine. Singurul rău din această precizare se află *în tine înşăţi*. Te turburi, te chinueşti singur. Cu imaginaţia şi caracterul tău nervos...

Promite-mi, dragul meu Olivier, să nu te mai gândeşti la această fantasmagorie.

— E foarte greu.

— Incearcă: Iţi vei căpăta atunci libertatea de spirit aci, în acest bătrân Montreuil.

Şi el îmi întinse mâna.

*

Vorbele lui mă mişcară.

— Vreau să te întreb ceva.

— Spune:

— Prietena ta Marjarie mi-a arătat ieri atâta frăţie, încât mă simt obligat să-i fac o vizită.

Faţa lui Ştefan se umbri.

— Ţii la ea?

— Cât poţi ţine la o cunoştinţă plăcută într'un oraş unde nu ai multe relaţii, răspunsei puţin mirat de această întrebare.

— Atâta numai că ea primeşte adesea compatrioţi cu cari discută chestiuni intime...

— Linişteşte-te, îi zisei râzând. Să nu mai vorbim de asta, dacă nu-ţi convine.

Reflectă. Apoi, deodată se înseninâ.

— Ai dreptate. Dealtfel ai putea s'o vezi oriunde aci în Montreuil.. Te las să te îmbraci. Pe la prânz mergem împreună la Marjarie.

*

Până la ora prânzului n'avusesem timp să mă grăbesc la zodiacul meu. Scrisesem câteva scrisori. Am plecat apoi să le pun la poştă, în această stradă scumpă a Licornului unde se înalţă fosta casă a tatei, lăsată prosteşte pe mâna cumnatului meu. Punând scrisorile în cutie, îmi spusei că nu mi-am aruncat măcar privirea asupra casei unde am copilărit. Evitai totuş să ies prin cealaltă parte a străzi ca să nu trec pe dinaintea ei.

La ora fxată m'am întâlnit cu Ştefan căruia i-am împărtăşit sentimentele mele în legătură cu casa părintească. El era singurul capabil să mă înţeleagă, pentru că crescuse împreună cu mine în această locuinţă.

— Da, îţi înţeleg sentimentele, îmi spuse trist Ştefan.

Mergeam repede şi vorbeam puţin. Astfel am ajuns la casa lui Marjarie, ţinând drumul meterezelor. Un câine de-al casei sări vesel în jurul lui Ştefan. Marjaria era în grădină lângă un trandafir. Lângă ea lucra un bătrân grădinar. Surâdea. Podoaba părului era splendidă sub razele soarelui. Sub rochia subţire, rotunjimea umărului se desena minunat.

Această imagine a lui Marjarie mi se întipări în minte ca şi prima vedere a ei în curtea din Hotel de France.

Când ne văzu, scoase o exclamaţie şi alergă spre noi.

Pometii obrajilor i se înroşiră şi o lumină îi juca în ochi.

— Ce drăguţ eşti Ştefane c'ai venit cu prietenul tău Olivier! Bună zina, domnule...

— Bună ziua, domnişoară.

— Mi-ar place să-ţi spun „bună ziua Olivier". Te supără?

— Din contră. Mă încântă!

— Numai că, atunci, va trebui să spui: „Bună ziua, Marjarie". Incearcă...

— Bună ziua... Marjarie.

— Nu-i rău. Haideţi în casă să luăm câte un porto. Am invitaţi doi compatrioţi. Vino să ţi-i prezint.

Intrarăm cu toţii în casă. Marjarie ne duse în bibliotecă, o cameră înaltă cu mobilă grea de stejar, care mă făcea să mă gândesc la Oxford.

Stăteam dus pe gânduri în timp ce Marjarie se duse să-şi caute prietenii. Deodată zăresc sub un fotoliu de piele ceva alb. O hârtie mototolită. Discreţia mă împiedică s'o ridic. Atunci intră Marjarie cu cei doi amici pe care Ştefan îi cunoştea foarte bine. Se numeau Andrew W. Farlking şi Walter Nash. Unul îmi aruncă o privire ascuţită, apoi veni să vorbească cu mine.

Fu destul de plăcut în casa lui Marjarie. Şi totuş la plecare am resimţit că toţi împărtăşeau un secret care îmi era necunoscut.

Imi amintesc iarăşi de hârtia mototolită.

Curios, până la urmă, o ridicai. Era scrisă cu caractere necunoscute mie. Putea fi ceva important.

— A pierdut cineva lucrul acesta, îi spusei lui Marjarie.

Ea îmi luă hârtia repede şi deveni gravă.

— Andrew, ai pierdut aceasta ieri seară. Fii mai atent...

Şi ea mă întrebă:

— Nu cunoşti de loc dialectul lui Galles?

— Nici un cuvânt

Păru satisfăcută. Lucrul acesta se uită şi noi petrecurăm minunat.

Pe scurt, m'am întors acasă la ora unul jumătate, fericit că trăesc, atât pentru băutură, cât şi pentru ochii luminoşi ai lui Marjarie.

*

Trecură astfel opt zile. Mă mai calmasem. Il vedeam pe Ştefan regulat, dar el nu-mi mai vorbea de aventura noastră.

Pe Marjarie o întâlneam numai din întâmplare, pe când se plimba, de obicei singură leşea la plimbare de obicei pela unsprezece dimineaţa şi pela cinci după masă, pela metereze. O vedeam cum îşi chiamă câinele şi cum îşi afundă pantofii prin muşchiul pietrelor vechi, chiar când închideam ochii...

Dar acest calm înşelător fu destinat să se sfârşească curând.

*

Era nouă seară. Pe Ştefan nu reuşisem să-l văd în ziua aceia. Pe când luam masa, el sosi.

— Mănânci cu mine? l'am întrebat, fără să-i remarc paloarea.

— Te aştept să termini. Mergem apoi să-l vedem pe domnul Simond, directorul ziarului din Montreuil.

— Pentru ce?

— Să-i povestim o întâmplare. Până atunci, deschide asta.

Şi îmi întinse o cutie de argint turtită şi înegrită, care mi se păru tare veche.

Neliniştit, o deshise repede cu vârful unui cuţit. Conţinea un pergament îndoit în patru.

Hélier îmi făcu semn să-i citesc, ceia ce şi făcui, lată ce am citit:

„Vei ucide la cetăţuia Picardiei şi vei vărsa acolo sângele tău. Vei cunoaşte acolo pe fiica barzilor. Lângă tine vei vedea moartea aceluia care ţi-a furat sufletul'.

Am crezut, firește, că Héiler a copiat zodiacul meu ca să se amuze. Gluma aceasta nu-mi plăcu.

— Ce caută zodiacul meu aci? I-am spus cam supărat.

— Nu-i zodiacul tău, îmi replică el cu toată seriozitatea. El a fost găsit ieri la gâtul unui schelet desgropat mai jos de cetăţuie.

Uimit peste măsură reciti documentul. Scrisul era vechi, fără nici o îndoială.

— Haide, vino, îmi spuse Ştefan. Domnul Simond îţi va explica.

Ajunşi la domnul Simond, am întâlnit aci pe ziarist, soţia şi pe fiul lor.

Domnul Simond mă întrebă dacă am cunoştinţă despre descoperirea osemintelor. La negaţia mea, el îmi povesti cum niște lucrători cari reparau un zid vechi, găsiră scheletul, osemintele trebuie să fie din secolul trecut, judecând după monedele găsite lângă ele.

— Ceiace-i curios, îmi spuse domnul Simond, este că domnul Ştefan Hélier a găsit la gâtul bietului om un zodiac.

L'aţi arătat prietenului dvs?

— Incă nu, zise Ştefan, făcându-mi cu ochiul.

— Să-mi dai pergamentul pentrucă îmi trebuie să-l public în ziar.

Vi-l trimit mâine, spuse Ştefan.

In tot timpul cât am stat la domnul Simond aveam un aer absent. Pela ora 11 pretextând o durere de cap, am plecat acasă, Ştefan mă întovărăşi până la mine.

*

Neliniştea mea începu din seara aceia. Eram iritat că zodiacul *meu* apăruse în jurnalul din Montreuil. Aşi fi vroit ca această prezicere, pentru enigmaticul ei, să rămână secretă. Mă apăsa totuş că acest zodiac nu era al meu, ci al unui om pe care nu-l cunoşteam.

In noaptea aceia n'am închis ochii un pic. Mă plimbam prin cameră, în lung şi'n lat, fumând din când în când câte o ţigară.

Neputând suferi lumina electrică, am stins-o, deschizând larg fereastra. Afară era o lună frumoasă.

Două zodiace la fel... Acest caz era unic pentru mine. Nici nu-mi închipuiam să se poate produce.

Şi totuş el s'a produs. Nu se poate nega evidenţa. Acum o lună mi s'a făcut *mie* o prezicere şi un schelet desgropat la Montreuil avea la gât *aceiaş prezicere*...

Nu putea fi nici o înşelătorie la mijloc. Au fost atâţi martori. Dealtfel, însăşi starea pergamentului proba autenticitatea.

Imi păstrasem toate facultăţile minţii, cum se vede, deşi această aventură sfida orice logică.

Făceam cele mai absurde ipoteze. Dacă, de pildă, Barelli putuse să cunoască precizarea legală la gâtul scheletului şi n'a făcut decât s'o copieze, fără să mi poată explica faptul, din pricina morţii lui. Era însă absurd ce gândeam.

Dealtfel, zodiacul mi se potrivea, prin amănuntele lui.

Dar oare acest zodiac s'a aplicat şi individului găsit în împrejurări aşa de dramatice?

Astfel, prin acest zodiac mă simţeam legat de acest individ, prin legături mai puternice decât celea ale sângelui. Viaţa lui fusese oare la fel cu a mea?

Era el oare propriul meu „eu" într'o incarnare anterioară, pe care i-l descoperisem printr'o întâmplare nemai pomenită? Gândul acesta mă făcu să-mi treacă un fior.

Trebuia totuş să facă cercetări asupra necunoscutului.

Cu capul plin de aceste gânduri, mă trânti pe pat. Abia când începuse să se lumineze de ziuă am adormit, cufundându-mă într'un vis adânc ca de plumb.

*

Cercetările le-am început chiar de a doua zi. Vroiam să-i cer lui Héller o recomandaţie pentru a cerceta arhiva departamentului.

Pe când treceam prin piaţa Verte, am auzit voce proaspătă:

— Bună ziua, Olivier!

Era Marjarie. Apariţia ei fu ca o oază unui însetat. Eram gata să-i încredinţez secretul meu, dar a trebuit să părăsesc această idee, nu fără regret însă.

— Unde te duci?

— Vream să-l văd pe Ştefan. Trebue să fie la bibliotecă.

— Să mergem împreună. Şi eu vreau să-l văd.

— Cu plăcere, dar...

— Dar ce? Nu pare să-ţi facă plăcere tovărăşia mea, făcu ea râzând. Merg atunci până la uşă şi acolo te las.

— O! Marjarie iartă-mă nu ştiu ce am. Vorbesc aiurea de câteva zile.

— Intr'adevăr, nu pari de loc în apele d-tale. Eşti fierbinte şi mâinele îţi ard. Bietul meu Olivier! Mâinele mele nu sunt aşa. Uite.

Şi îmi luă mâinele şi mi-le strânse între ale sale.

Am ajuns astfel aproape de bibliotecă.

— Am să caut, reluă Marjarie, o reţetă celtică contra căldurii. O fiică a barzilor trebuie să ştie asta.

Deodată m'am oprit în mijlocul drumului şi am apucat-o de braţ.

— Marjarie, te rog din suflet spune-mi de ce îţi spui „fiică a barzilor"? De unde vine această denumire?

Spune!

Rămase încremenită de turburarea mea.

— Ce ai? Olivier eşti tare bolnav. Şi apoi ce pui atâta pasiune în toate cele. Pentru că vrei să-mi cunoşti secretul, află că îmi place să-mi spun „fiică a barzilor", pentru că sunt din Galles, şi cei din Galles sunt celţi.

Barzii erau numeroşi la noi până la cucerirea saxonă. Iată, ţi-am spus ca să te potolesc.

— Iartă-mă Marjarie, dar nu-ţi pot destăinui pricina neliniştei mele.

— Te iert, dar să ştii că nu-mi plac scenele în mijlocul străzii..

*

In bibliotecă aşteptai ca Ştefan să termine cu Marjarie.

— Mă duc mâine la Toquet, îi spuse ea lui Ştefan, vii cu mine?

— Nu pot. Trebue să viu la Arras mâine.

— Imi pare rău. Olivier Stèves mă va întovărăşi cred.

Mă înclinai.

— Bună idee, spuse Ştefan.

Apoi o conduse până la uşă. Aci vorbiră ceva în şoaptă. Eram obişnuit cu felul acesta misterios de discuţii, totuş începusem să am un pic de îndoială în ei.

La plecare, ea îmi făcu un semn strigând: „Pe mâine!"

Ştefan veni spre mine, cu un aer îngrijat.

— I-ai povestit ceva lui Marjarie?

— Ce idee! Cum puteam să mă spovedesc unei persoane străine. Dar să lăsăm asta. Vreau să-ţi vorbesc.

I-am povestit apoi tot sbuciumul nopţii trecute...

Descoperirea scheletului arată că omul a pierit de moarte violentă. Cum acesi om avea la gât un zodiac ca al meu, conjuctura aceasta dramatică începe să-mi pară ameninţătoare. Voi înebuni cu siguranţă dacă această afacere nu se limpezeşte. Vrei tu să-mi ajuţi să identificăm pe domnul acesta şi împrejurările în care a murit?

— Da, dragul meu, te voi ajuta, pentru că văd că trebuie

CAPITOLUL IV.

Iubirile din timpul verii se sting adată cu vara.

Trecuse două zile de când cunoşteam indentitatea mortului. Textul zodiacului găsit de gâtul scheletului nu l-am putut căpăta, deşi ori doream să-l am. Il avea domnul Simond.

Plimbarea ce o făcusem cu Marjarie la Touquet îmi făcu bine. Dece oare mă invitase? Niciodată n'am ştiut.

Astfel, a doua zi dimineaţă eram la Marjarie. O trăsură aştepta afară.

— Nu mergem cu maşina? am întrebat-o.

— Nu. Am nişte cai superbi.

Drumul alături de Marjarie fu o plăcere. Ne apropiam de Touquet. Aci am luat masa şi apoi am spus birjarului să vie să ne ia la ora cinci. Obrajii lui Marjarie se îmbujorară de plăcere. Imi venea să fac tot felul de nebunii. Dacă aşi fi putut mi-aşi fi pus inima pe o tavă de argint şi aşi fi oferit-o lui Marjarie.

— Ar fi bine să venim mai des pe aici, spuse fata. Văd că plimbarea asta ţi-a făcut bine.

*

Ne-am dus apoi pe dig. Marjarie cunoştea aci o mulţime de lume.

Veni apoi trăsura să ne ia. Iată-ne ajuns la Etaples, marele oraş aşezat pe râul Canche.

Ziua trecuse aşa repede. Iată morile din Montreuil în zare şi apoi meterezele aspre ale cetăţuii Picardiei.

*

Plimbarea aceasta avea să fie pentru mine un adevă-

rat balsam sufletesc. Dar trebuia să vină chiar în seara aceia ceva care s'o strice.

Marjarie era obosită, astfel că plecă să se culce de vreme, „cu amintirea acestei plăcute plimbări", spuse ea.

Simţeam nevoia să ies singur. Astfel, am plecat să fac o plimbare până la metereze. Trecând prin faţa casei lui Marjarie, am văzut ferestrele camerii ei luminate.

Deodată, ceva mă făcu să tresar. Am văzut clar cum Marjarie deschide uşa care dădea în parc cu mare precauţiune, lăsând să treacă înăuntru un tânăr. Mi se păru că era domnul Andrew Rarting. Acesta îi sărută mâna, apoi dispărură amândoi în casă.

Nu mă văzură nici unul din ei.

M'am întors acasă abătut. Abia am închis ochii în noaptea aceia. Ştefan era la Arras, aşa că nu-l puteam vedea.

*

— Am aflat identitatea mortului, îmi spuse a doua zi Ştefan. Dacă te interesează...

Simţeam că se joacă înaintea ochilor drama vieţii mele.

— Dacă mă interesează! Trebue să fi nebun! Cum îl cheamă?

— Xavier Saint-Ronan.

Numele nu-mi spunea nimic. Esenţialul era să-i cunosc viaţa.

— Cum ai aflat asta?

— Vino cu mine. Ai să ştii numaidecât.

In câteva clipe eram îmbrăcat.

— După monetele găsite lângă schelet, am restrâns cercetările mele între anii 1815—1825. Or, nici un asasinat nu s'a produs la Montreuil la această perioadă.

Deci, după felul cum s'a găsit scheletul, crima aceasta — sau poate a fost un duel — era foarte misterioasă. Victima nu părea să fie din Montreuil, ci venise doar aci.

Şederea sa trebue să fi lăsat urme. Iar aceste urme se păstrează în amintirea oamenilor — sub formă de tradiţie. Cei 120 ani de atunci înseamnă abia trei generaţii.

Am întrebat doi oameni bătrâni care şi au consacrat viaţa lor istoriei Montreuil-ului, dacă nu cunosc vreun caz de dispariţie, locuitor al oraşului sau călător, rămasă neexplicată, sub Restauraţie. Nu ştiau niciunul. Am chestionat atunci pe cei mai bătrâni oameni din oraş. M'am dus astfel s'o văd pe bătrâna Tangier. Trebue s'o cunoşti. Locueşte la gropile Saint-Firmini.

— Şi ce ţi-a zis?

— Vei vedea. Hai să mergem la gropile Saint-Firmini.

*

In sfârşit, aveam *să ştiu*.

In timp ce Ştefan bătea la uşa bătrânei, mă gândeam la Barelli. Umbra părea să se risipească.

O găsirăm pe bătrână într'un fotoliu de paie, citind.

Trebue să fi fost surdă de tot, căci Ştefan ţipa tare la ea.

— Am venit să te vedem, bătrânico...

— Drăguţ din partea voastră, copii.

— Pe Oliver Stèves îl cunoşti?

— Cum să nu! L'am văzut pe taică-so pe când era copil. Avea o casă frumoasă în strada Licornului.

Ce vârstă ai? mi se adresă deodată mie.

— Treizeci şi doi, doamnă.

— Eşti abia un copil. Eu merg pe 84. M'a uitat Dumnezeu. Citesc destul de bine, dar nu prea aud.

— Dacă nu te superi, urlă Ştefan la urechea ei, Oliver ar voi să ştie cele ce mi-ai povestit despre duel şi despre răzbunare... Ce bine şti să povesteşti d-ta!

Flatată, bătrâna consimţi.

*

— Povestea asta o ştiu dela mama, căci ea cunoscuse pe micul Saint-Ronan.

Părinţii mei giraseră nişte pământ aparţinând familiei Saint-Ronan. Era prin 1820 când fiul lor, Xavier, cunoscu o englezoaică frumoasă. Era un băiat tare distins, cunoştea bine engleza. Pe atunci avea 25 ani. Călărea minunat. In restul timpului citea şi desena. Multe fete îl iubeau, dar el nu se uita decât la această engiezoaică. Fata asta, vanitoasă şi cochetă, nu vedea decât exteriorul la un om.

Nenorocirea îl păştea pe Xavier. Un locotenent de cavalerie din garnizoană se îndrăgosti de englezoaică. Rivalii avură un schimb de cuvinte şi apoi urmă inevitabilul duel. Spre uimirea generală însă, micul Xavier omorî pe ofiţer chiar din prima repriză.

Partea curioasă urmă de aci înainte. Cinci zile după duel, Xavier dispăru fără urme. Nu l a mai văzut n meni. niciodată.

N'avea nici un motiv să fugă. Pe vremeia aceia duelu nu era interzis. Unii spuneau că familia se opunea căsătoriei lui cu englezoaica.

Alţii ziceau că a plecat în Anglia cu ea, deoarece fata părăsi ţinutul puţin după duel. Dar nici unii, nici alţii, nu cunoşteau adevărul.

— Spune-l d-ta, zise Ştefan, pentrucă văd că-l ştii.

— Desigur că-l ştiu, făcu bătrâna, fericită că are ascultători. Locotenentul avea un frate, un căpitan de gardă, care era o brută. Acesta veni într'o seară din Paris cu doi oameni şi trase la Hotel de France. Din acea seară chiar Xavier Saint-Ronan dispăru.

El avea obiceiul să se plimbe seara pe la metereze, sub lumina lunii. Cei trei oameni s'au dus în acea seară acolo şi s'au întors foarte târziu.

Un vagabond care dormea în apropiere auzise un strigăt. Nu îndrăznise să se apropie, dar distinse un om doborât de alţi trei.

El povesti întâmplarea peste câteva zile, însă, fiind

un beţivan, nimeni nu-l luă în seamă. Dealtfel, nu s'ar fi gândit cineva să-l acuze pe căpitan, care venise, spunea el, să ridice hârtiile fratelui său.

Cert este însă că tânărul nu mai fusese găsit, nici mort, nici viu. Familia Saint-Ronan era nemângăiată şi îl căuta pretutindeni. S'au mutat apoi la Boulogne, unde muriră sub timpul lui Ludovic-Filip.

Mama mea era convinsă că tânărul fusese asasinat de căpitan şi complicii lui.

— Dar cu corpul lui ce crezi c'au făcut? am întrebat eu.

— Meterezele erau pe atunci ruinate. Tata credea că asasinii au ascuns cadavrul într'o gaură adâncă din zid şi apoi au pus pietre peste ea. Pentru trei oameni voinici era o jucărie treaba asta. Iată povestea lui Xavier Saint-Ronan.

*

Abia auzeam ce-mi spunea Ştefan.

Am plecat apoi acasă în camera mea cu numărul 3, care era pentru mine un ultim refugiu. Auzisem vag că urmau să se facă cercetări pentru a se verifica adevărul asupra povestirii d-nei Tangier.

La ce bun? *Eu ştiam* că totul e adevărat.

M'am aşezat pe pat şi căutam să-mi găsesc repauz în această atmosferă intimă a camerii mele.

Dela sosirea mea la Montreuil două fapte se clarifică din zodiacul meu. Intâi că un om care avea un zodiac identic cu al meu, fusese omorât în timpul Restauraţiei.

Acest om se numea, foarte probabil, Xavier Saint-Ronan.

Acest prim act al tragediei era nemaiauzit. Al doilea fapt era însă mai important.

Părea într'adevăr, după povestirea ce o auzisem, că zodiacul lui Xavier Saint-Ronan, se realizase punct cu punct.

Pot reda fiecare termen al acestui scurt zodiac, al

nostru: „Vei ucide la Cetăţuia Picardiei şi vei vărsa acolo sângele tău. Vei cunoaşte acolo pe „fiica barzilor". Lângă tine vei vedea moartea aceluia care ţi-a furat sufletul".

Xavier Saint-Ronan ucise la Cetăţuia Picardiei, adică la Montreuil. Deasemeni îşi vărsase, aşa de tragic, sângele acolo. Cunoscuse apoi o fiică a barzilor, adică o englezoaică.

Numai ultimul termen rămâneă nelămurit. Deocamdată.

Existenţele noastre mergeau, aşa dar, una lângă alta, într'un sincronism uimitor. Marjarie nu-şi spunea fiică a barzilor în glumă?

Aveam impresia că un expres în plină viteză se năpusteşte asupră-mi. Nu era nici un mijloc de scăpare? Singur Barelli îmi putea veni în ajutor. Se poate ca el să fi bănuit drama în care mă sbăteam. Ştiam precis că nici o conjuncţiune a astrelor nu putea fi deturnată.

Aşi fi putut părăsi Montreuil-ul. Dar, la ce bun? Nu te poţi opune contra unei fatalităţi.

Cercul se strângea în jurul meu.

Trebuia deci, pentru ca prezicerea să se împlinească să omor şi să fiu omorît la cetăţuia Picardiei?

— Şi în acest caz, când se va întâmpla asta?

Ceva îmi zicea că nu mai e mult.

*

Trecură încă trei zile.

Prima zi, abia de am părăsit casa. Apoi, îmi veni, dimpotrivă, să umblu până să cad jos de oboseală.

Ştefan veni să mănânce cu mine.

— Am făcut cercetări, îmi spuse el, asupra numelor citate de bătrână. Familia Saint-Ronan a existat într'adevăr. Colegul meu din Boulogne a găsit chiar actul de naştere al lui Xavier Saint-Ronan: 7 Septembrie 1795. Insă, nici uu act de deces. Unchiul său care se numea de Boussert...

— Văd că ai reţinut totul!

— Pentrucă e vorba de tine. Acest unchi care avea o casă la Montreuil, muri în anul 1828.

N'am găsit însă nimic relativ la englezoaică. Nimic despre căpitan, deoarece la hotel nu s'a păstrat de cât registrele dela 1850 încoace.

— Poţi fi sigur. Căpitanul ca şi ceilalţi au existat.

*

Stelele... Niciodată în viaţa mea n'am mai privit atât cerul degeaba! Nu poţi cere milă astrelor. Dar cel puţin tirania lor nu-i aşa de grozavă ca a forţelor necunoscute care te înconjoară aci pe pământ.

Mă gândeam la o veche legendă germană: Fiecare om îşi are dublul lui pe pământ. E deajuns să-l întâlneşti, pentru ca moartea să se apropie de tine.

In cazul meu, „dublul" era doar moral. Şi anume umbra lui Xavier, care imi stătea ameninţătoare în faţă...

Mi se părea că se aşează chiar în faţa mea. Ii vedeam până şi figura. Drace! Şi această înfăţişare era a mea.

Umbra şi cu mine aveam aceeaş figură.

Aceasta, la drept vorbind, n'ar trebui să mă mire. N'aveam oare amândoi acelaş zodiac?

„Moartea este aproape de acela care îşi întâlneşte dublul", spunea vechea legendă. Nici aceasta nu mă mira, deoarece era hotărît, ca şi pentru *celălalt*, să ucid şi să fiu omorât în chiar acelaş loc.

Xavier plătise poliţa până la capăt. Profeţia se împlinise întocmai, în ceiace-l priveşte. Pentru mine nu putea să fie altfel. Ca şi el, venisem la Montreuil, ca şi el cunoscusem pe fiica barzilor. Nu mai era decât să aştept, resemnat, urmarea.

Nu ştiam încă pe cine urma să omor şi nici cine avea să mă ucidă. Lucrul acesta avea însă să se întâmple fără nici o putinţă de împotrivire.

Se poate ca acest cadru unde trăesc eu, să-l fi cu-

noscut şi Xavier. Deoarece şi eu începeam să mă interesez de gusturile acestui *Eu* prin al meu, care se chema Xavier Saint-Renan.

Imi era drag acest om a cărui fatalitate se înlănţuia cu personalitatea mea. Tovarăşul meu era mort, iar eu nu puteam întârzia să-l urmez...

*

Cercam să-mi imaginez gusturile acestui necunoscut care îmi pătrundea spiritul. Ii plăcea să citească, îmi spusese bătrâna Tangier. Şi mie, deasemeni.

Acest ultim detaliu şi halucinaţia care mă făcea să-l văd pe Xavier sub propriile mele trăsaturi, mă înspăimântară: O idee nouă îmi încolţi în creier.

Dacă cumva am trăit o viaţă interioară, încarnat în persoana lui Xavier, totul se explica de minune, în special extraordinara coincidenţă a celor două zodiacuri identice...

Dar aceasta n'ar putea explica totul. Teoriile cari admit reîncarnarea nu indică un acelaş spirit care să străbată succesiv mai multe învelişuri de carne: spiritul trebue să fie diferit la fiecare încarnare.

Această idee mă făcu să-mi mai revin, căci altminteri aşi fi înebunit deabinelea,

*

Cu toate acestea *el* ar fi putut trăi aci. Montreuil-ul nu se schimbase mai de loc. Străzile şi localurile erau aceleaşi.

Se recunoştea cadrul general, care rămăsese, poate, plin încă de magnetismul lui. In acest caz, personalitatea mea urma să se disocieze, să se afunde şi mai mult în mister, în necunoscut, sub această influenţă stranie.

Pentru ca să-mi petrec nopţile mai linşitit, ieşeam şi

hoinăream pretutindeni. Eram un condamnat la moarte, care, în loc de a fi întemniţat, era lăsat slobod. Aveam deci această superioritate asupra unui osândit la moarte. Acesta însă avea asupra mea superioritatea că *ştie când va muri.*

Trebuia deci să profit de ultimele ore de libertate.

Aveam, aşa dar, un dublu motiv, ca să stau cât mai puţin în camera mea.

A doua zi a acestei perioade de tensiune, ieşi deci. In curtea hotelului m'am întâlnit cu domnul Reiter. El mă găsi că arăt rău.

— Nu-mi vine să cred, îmi spuse, dar arăţi mai rău ca înainte de sosirea d-tale aici. Şi asta numai în câteva zile!

Ar fi bine să vezi un doctor. Atâta ar trebui, să cazi la pat în mijlocul verii!

— Linişteşte-te domnule Reiter: în câteva zile mă voi face bine. Spune-mi, te rog, nu cumva păstrezi registrele vechi ale hotelului? Acelea cam de acum o sută şi ceva de ani?

— Nu le am, dragul meu. M'a întrebat şi d. Hélier. Predecesorul meu mi le-a lăsat numai pe acelea care merg până pe vremea lui Napoleon III.

*

Pe strada Mare am întâlnit apoi pe simpaticul domn Simond care mă întrebă dacă citisem în ziarul lui un articol consacrat descoperirii scheletului. Desigur că îl citisem!

I-am mulţumit călduros acestui excelent om pentru plăcerea ce mi-a procurat-o, în seara când i-am făcut o vizită.

— Te rog să mai vi, spuse el. A propos, cum merge lucrul d-tale asupra studiului călătoriei celor trei muşchetari? L'am auzit vorbind de aceasta pe fiul meu, Jacques. Fericită idee. Sper că nu vei uita Montreuil-ul nostru.

— Cei trei mușchetari? A! da... ca să fiu sincer, lucruf merge cam încet. Sper însă că în curând să meargă mai bine.

Domnul Simond îmi vorbi atunci de Montreuil sub Ludovic al XIII-lea, Minciuna care o spusesem despre o lucrare asupra celor trei mușchetari începea să mă apese, și-l trimesei în gândul meu dracului. Nu dădui nici un interes conversației decât când domnul Simond, îmi ceru noutăți despre sora și cumnatul meu.

— I-am pierdut din vedere. Cumnatul meu era, după cum știți un ticălos.

— Știu dragul meu, d-ta însă ai fost foare bun și nu l-ai reclamat parchetului pentru escrocheriile sale.

Vei cumpăra o casă la Montreuil, în locul celei părintești?

— Se poate domnule.

— Din dragoste pentru orașul copilăriei, desigur.

— Nu numai atât. Am aci la Montreuil interese mult mai importante decât credeți. Le veți vedea în curând.

*

Câteva persoane mă salutară. Mergem spre Boulogne. In trecere îmi arunc ochii asupra casei impozante a lui Marjarie și o altă privire asupra căsuțelor joase din groapa Saint-Firmin. Ușa bătrânei Tangier era încuiată pe dinăuntru. N'aveam nicio dorință s'o revăd pe bătrână.

Inafară de câteva automobile nu se vedea nimic pe șoseaua prăfoasă. M'am coborât astfel până lângă mare.

De aci, aruncându-mi ochii înapoi, văd masa impunătoare a meterezelor din Montreuil. A! ce bine își merită bătrânul meu Montreuil numele de cetatea Picardiei! Pietrele enorme dominau întreaga câmpie, brăzdată de mase mari de verdeață. Draperii uriașe de iederă acățătoare atârnau de zidurile cetății. In ciuda vârstei, iederei și lipanilor, o

Franţă măreaţă îşi înscria încă înfăţişarea sa regească pe aceste metereze.

In timpurile vremii nu reuşiseră să-i întunece faţa şi frumuseţea trăsăturilor ei.

La dreapta, cetăţuia aproape pătrată a Vauban-ului domina împrejurimile. Inapoia ei, meterezele din secolul al cincisprezecelea se înfigeau şi intrau în câmpia picardă, ca laba unui leu.

Umbra acestor turnuri şi ziduri se întinsese aşa de mult asupra unei Franţe care dispăruse, încât mai prezista pretutindeni împregnată prezenţa ei înfricoşătoare.

In faţa unui asemenea decor, simţeam că aventura mea este nu numai posibilă, dar chiar adevărată.

Ce sunt câteva sute de ani în plus sau în minus, pentru Montreuil ? Bătrânul burg amestecase cu dibăcie ţele secrete care ne fac pe toţi să ne mişcăm, dar încurcase două din aceste fire.

Mi-am dat, apoi seama de lipsa de interes a acestei afaceri. Suntem cu toţi nişte biete lănţişoare de generaţii pe cari aceste pietre le văd trecând pe lângă ele cu indeferenţă.

Burghezi sau meseriaşi, suntem fără nicio importanţă.

Ele nu fac în nici un caz vreo distincţie între Xavier Saint-Ronan şi Olvier Stèves.

Singura care supravieţueşte este Cetatea împreună cu faptele de bine materiale şi morale.

Trist, dar adevărat. Mă gândeam că trebue să fi curs mult sânge ca să se înalţe şi să se apere aceste metereze. Dacă şi viaţa mea trebuia să se adauge acestora, ea nu va însemna mare lucru.

Foarte jos de metereze, câteva rândunele, de curând venite din ţările calde, se învârteau, ciripind de veselie, în aer. Păsărelele îşi recunoscură locul.

*

Am părăsit drumul care ducea spre Etaples şi o luai

pe un drum de care, ce iese la un cătun cu numele de Estrée. Cu toate că eram îmbrăcat cu un pantalon şi o vestă într'o ţesătură uşoară, îmi era tare cald.

In împrejurimile Montreuil-ului sunt minunate locuri de escursie. Cu toate acestea eu mergeam fără nici-o ţintă definită.

Mă găseam în apropierea unui râu care putea să fie Canche. M'am oprit pe un vechi pod de piatră şi privi apa.

Eram adâncit în gânduri. Deodată, pe suprafaţa mobilă a apei văd o figură cu trăsături regulate, apropiindu-se de a mea. N'am mişcat, crezând că sunt pradă imaginaţiei. Pe sub o pălărie strânsă ieşea un păr zurbuluit afară. Buclele se revărsau pe gâtul subţire.

— Cum îi văd făptura pretutindeni! murmurai trist.

In acel moment, figura surâse, ceiace îmi probă că este o imagine reală. M'am întors brusc. Era Marjarie.

Inapoia ei era o trăsură de o formă puţin întrebuinţată, însă de un model pe care Marjarie o lua când vroia să conducă singură.

Marjarie era îmbrăcată cu o stofă care avea desenate flori mari albastre. Rochia cădea minunat, strânsă la mijloc de un cordon lejer.

Imbrăcată astfel, ea avea aerul unei eroine dela 1820, care lăsase tocmai atunci din mână o carte de Walter Seath.

Imaginea aceasta care îmi veni la apariţia lui Marjarie, o aduse şi pe aceia a lui Xavier Saint-Ronan. Astfel că turburarea mea nu era departe.

Fără a-şi da seama, Marjarie mi se impunea neapărat pentru o comparaţie: Oare englezoaica de care se îndrăgostise Saint Ronan semăna cu aceasta din faţa mea? Aceia, părea să aibă aceiaş gingăşie şi frumuseţe...

Se prea poate că ei doi să se fi găsit în cursul verii anului 1820 împreună, îndrăgostiţi, pe chiar acest drum..

Noi nu făceam acum, poate, decât să repetăm cuvintele lor, după un secol şi ceva şi să aruncăm aceiaş umbră pământului...

Mi-am adus aminte de personagiile de la cinema care evoluează pe ecran şi după ce actorii cari au filmat sunt morţi.

Acest Xavier Saint-Ronan se poate să-şi râdă de mine. El îmi furase sufletul şi gândurile. Şi acum, nu mai eram sigur că eu însumi o iubesc pe Marjarie, nici că o văd cu adevărat pe drum, la doi paşi de trăsură. Nu cumva ea crede că vorbeşte cu un *altul* şi că schiţează o conversaţie începută în 1820 ?

Nu cumva m'a strigat Xavier ? Infricoşător !

— Ce este Olivier, de ce mă primeşti cu atâta indiferenţă ? Vrei să plec ?

Numele meu, pronunţat de buzele ei îmi făcu bine. Reuşi să-i surâd.

— Cum ai venit ? Nu te-am auzit...

— Nu te mai vede nimeni. Sunt mai multe zile de când te aştept să-mi faci o vizită. Nu poţi să vi până la mine acasă ?

— Mă tem să nu fiu indiscret. Aşteptam să te întâlnesc...

— Şi mai spui că englezii sunt protocolari ? Eşti mai sălbatec decât un urs, dragul meu .. Afară numai dacă nu te-ai plictisit de mine.

— Marjarie, te implor, spune orice, numai asta nu ! Draga mea, aşi da întreg pământul numai să pot rătăci câteva zile cu d-ta.

— Atunci ? făcu ea plecându-şi uşor capul spre mine.

— Atunci, am să viu.

— Imi pari aşa de trist. Imi ascunzi ceva. Ai un secret adânc, adăugă ea deodată.

— Se poate.

— Spune-mi-l. Voi fi mută şi surdă.

— Un secret împărţit cu o femeie nu mai e un secret !

— Nu gândi aşa despre mine. Nu-mi spune dacă nu vrei, dar nu gândi aşa.

I-am luat mâna.

— Iartă-mă Marjarie. Secretul acesta nu-mi aparţine. Şi d-ta ai doar secrete.

Imi trecu un fior prin inimă amintindu-mi de şoaptele ce le surprinsesem între ea şi Ştefan.

— Să nu mai vorbim de asta. Intr'o zi poate vei şti...

Schimbă apoi vorba:

— Ţi-am zărit silueta de departe. Dar mă îndoiam că Olivier putea să se aplece astfel ca să privească o apă curgătoare.

Există un vechi cântec la noi despre apa curgătoare. Am să ţi-l cânt odată. Dar, de unde veneai?

— Mă plimbam fără nici o ţintă. Dar d-ta?

— La fel. Urcă-te în trăsură şi să mergem la Montreuil.

*

I-am oferit braţul să urce. Am zărit atunci un buchet mare de plante marine pe care le culesese cine ştie de unde.

— Uite ce frumos miroase, Olivier.

Ce frumoasă era! O privi în aşa fel, încât roşi.

Eram încă în picioare lângă trăsurică.

— Rochia pe care o porţi acum, reluai fără să-mi dau seamă, parcă ar fi din timpul Renaşterii.

Totul, din creştet pân'n tălpi reaminteşte de frumoasele din acea epocă.

Nu-i aşa că-i fermecător? Cred că ai comparat vreodată o gravură unde eroina înclină capul gânditoare.

Apoi, *Meditaţiile* lui Lamartine încântă femeile, tinerii, astfel că voi trece uşor peste cuvintele din poezia „Lacul": „buzele care se unesc", „Pamblici se înoadă pe ciorapii albi". Iţi aduci aminte... Malvina (pentru ascendentul d-tale ar trebui alt nume) sau Brigitte sau Valerica.

Valerica nu-i rău... Cu cuvinte banale, dar cu buzele tremurând, îţi spun că te iubesc.

— Şi cum te numeşti d-ta, în acest joc periculos?

Eta palidă. Surâsul îi fu forţat. Iar întrebarea mi-o pusese, în mod evident, ca să facă o diversiune.

— Eu, spusei plecând capul, eu mă numesc... Xavier Saint-Ronan.

*

Spusesem aceasta, aşa, deodată şi atât de natural, încât mă surprinsei.

— Frumos nume! Dar ce copil eşti. Haide, dragul meu, destul. E târziu. Urcă.

Am mers o bună bucată de drum în tăcere. Trăsurica mergea bine, lăsând în urmă un nor de praf. Inima ca şi vorbele îmi erau sincere.

Ea conducea trăsurica, aşezată oblic, stăpânind hăţurile bine, cu o uşurinţă care trăda o mare experienţă.

O vedeam din profil. Işi întorcea adesea capul spre mine, fără să părăsească din ochi drumul alb din faţă.

— Sunt mulţumită că te-am văzut, căci aveam să-ţi spun o noutate: plec poimâine după masă.

*

— Pleci poimâine după masă!

Mi se părea că se scufundă pământul sub picioare.

— Trebue să plec. Am primit nişte scrisori din Londra, cari mă recheamă urgent acolo.

— Dar credeam... lartă-mă.,. Dar, în fine, mi-a zis... Ştefan mi-a zis... că vei petrece toata vara la Montreuil.

— Aşa şi proectasem, să stau toată vara aci. Dar, omul propune şi Dumnezeu dispune. Sper însă că într'o lună să fiu înapoi, dacă aceasta face plăcere prietenilor mei.

Aiurit, nu auzisem ultimile cuvinte şi repetam prostii:

— O lună! O lună! Dar ce-am să fac eu o lună? Marjarie, i-am spus, întorcându-mă brusc spre ea. Ce-am să fac eu o lună de zile singur?

Ea izbucni în râs.

— Mă faci să cred, Olivier, că ai patru anişori! Auzi! copilaşul nu poate rămâne singur la Montreuil. Mă socoteşti o guvernantă! Să am un prieten de 32 ani care se teme să rămâie singur în Montreuil! la seama Olivier. Cum voi pieca, tinerele fete au să roiască în juru-ţi!

— Râzi, i-am răspuns trist, cu toate acestea văd că ai dreptate. Trebue să-ţi par un băiat timid... Da, mi-i frică să sămân singur la Montreuil. Ei da, d-ta îmi vei lipsi... Mi-i frică.

Tăria cu care rostisem aceste din urmă cuvinte, mă făcea să cresc în ochii ei. Deschise gura să spună ceva, dar se opri, din discreţie.

— Nici eu nu pot spune nimic, adăogai. Inchipueşte-ţi că o boală care mă paşte mă va doborî.

— In acest caz n'ai oare destul prieteni? De pildă Ştefan care te iubeşte atât.

— E adevărat. Il am pe Ştefan... Dar, iată-l!

Privirea fetei urmări direcţia braţului meu întins, parcă cu o expresie de teamă.

*

Calul mergea agale căci drumul ce intra în oraş era în pantă. In picioare, în faţa unei case acoperite cu glicină, el ne privea cum veneam. Trebue să ne fi văzut de mult, însă noi, ocupaţi cum eram, nu-l zărirăm.

— Plimbare prin împrejurimile Montreuil-ui, o întâmpină el pe Marjarie, a fost plăcută?

— Foarte.

Fusese deci în curent cu plecarea tinerei fete. Trăsura opri.

Ştefan veni spre mine. Figura i se îndulci şi vocea-i reveni prietenească.

— Şi iu, prietene, ce mai faci?

Ridicai uşor din umeri în semn de plictiseală.

— N'am să pot lua masa cu tine diseară. Am o întâlnire. Mâine seară însă merg cu tine la Hotel de France şi vom sta de vorbă.

— Cu plăcere.

Intorcându-se spre Marjarie o întrebă:

— Ai vreo noutate?

— Nici una până ieri. Plec poimâine după masă, după cum ştii, pentru chestiunea aceia.

Tonul discuţiei lor arăta căldură. Am întors discret capul, pentru a nu da impresia că ascult. Fără voia mea însă, din pricina apropierii, îi auziam vorbind încet, dar aspru.

— Nu ţi-am spus să te plimbi singură?

Jenat şi tot odată uimit mă uitai spre ei, ca să-i previn că „vreau să plec".

In acel moment, Marjarie îi aruncă o privire de ură şi dispreţ.

— Sunt obosită şi vreau să mă întorc. Te urci Ştefane?

— Mulţumesc, am treabă aci.

Se vedea clar că regreta lăsându-ne singuri. Marjarie dădu bici calului care o luă la galop. Abia avui timp să-i strig „Pe mâine" lui Ştefan care rămăsese nemişcat în mijlocul drumului.

*

— Ce are? am întrebat-o pe Marjarie.

— Nimic, îmi răspunse ea cu un aer nevinovat.

Când am ajuns la poarta casei sale, am voit să cobor.

Ea însă m'a oprit.

— Ai timp.

Poarta se deschise scârţâind, apoi băiatul de servici, deshămă calul.

— M'a căutat cineva?

— Nimeni.

O expresie de uşurare trecu pe faţa fetei.

— Iţi mulţumesc că m'ai adus, i-am spus stângaci. Vreau să plec.

— Acum o oră parcă îmi spuneai că ţi-i frică de singurătate. Haide până în grădină.

*

In luna Iunie, la această oră, lumina zilei este încă destul de vie. Vedeam grădina în care mai intrasem odată, când i-am făcut prima vizită lui Marjarie.

Nimic nu se schimbase de atunci. Trandafirii erau tot aşa de încărcaţi cu flori. Fata se aplecă peste o floare mirosind-o adânc.

— N'ai nici o treabă acasă.

— Ba da, Marjarie!

— Ce ai de făcut? la stai! zise ea aducându-şi parcă ceva aminte, nu mi-ai mai vorbit nimic de studiul asupra celor trei muşchetari. Te-am întâlnit, dacă-ţi mai aduci aminte, într'o dimineaţă la bibliotecă. De atunci, nimic. Ai părăsit acest studiu?

Am încercat să văd dacă glumeşte, dar era serioasă de tot.

— N'am timp să mă mai ocup.

— Dar eu am crezut că ai venit aci pentru asta!

— Ştii foarte bine că vii adesea cu o sumedenie de planuri, pe care apoi le laşi baltă.

— Mi-ai vorbit totuş cu atâta aprindere...

— Acum nu mai am nici un chef.

— Mă surprinde Olivier această schimbare carc s'a produs cu d-ta în câteva săptămâni de şedere la Montreuil. Imi vine să cred că eşti bolnav, dar că nu-ţi prieşte aerul. Dacă aşi fi avut onoarea să fiu în apropierea d-tale mai înainte, te-aşi fi sfătuit să pleci.

— Vai! nu pot Marjarie. Promite-mi numai să te întorci în Franţa cât mai curând posibil.

— Mă voi întoarce, dacă-mi promiţi că nu vei mai păstra mutra asta.

— Dacă ar depinde numai de mine!

— Dar dece depinde atunci?

Sub impresia unei slăbiciuni, îmi părăseam o parte din secret.

— Să spunem că dep nd de o fatalitate. Că sunt prins într'o ţesătură care-mi poate pricinui chiar moartea.

Ea scutură uşor din cap:

— Nu te înţeleg şi totuş pari să vorbeşti serios. Sau, poate, — iartămă că-ţi spun, — să fi făptuit vreo greşeală care să te ţină legat şi la dispoziţia cuiva?

— Nu, Marjarie şi cu toate acestea sunt sub influenţa a ceva.

Ea mă privi parcă uşurată de o povară.

— Vei învinge greutăţile. Nu suntem născuţi cu toţii sub o zodie nenorocoasă.

Tresării, căci fata atinsese punctul nevralgic. Dar ce ştia dânsa despre necazurile cari se ţineau de mine.

— Nu-i nimic de făcut, i-am spus: situaţia în care sunt nu depinde de oameni.

— Nu cumva vrei să-mi povesteşti vreo istorie cu blesteme?

— Şi totuş cam despre aşa ceva e vorba.

— Te înţeleg Olivier, pentru că eu sunt celtă. Evident că lumea nu se rezumă numai la ceiace se vede. Francezii pot s'o creadă dacă vor. Noi ceilalţi nu putem.

Cu toate astea nu trebue să ne vorbim, din exces, puterilor necunoscute. Dumnezeu ne-a lăsat putinţa să ne modificăm soarta.

Nu-ţi cer să-mi spui care-ţi este secretul. Totuşi îţi pot spune să nu te consideri sub influenţa unui condamnări fără putinţă de scăpare, ori cine ar fi persoana care ţi-a făcut cunoscut acest fapt.

O idee ciudată îi trecu prin cap. Un surâs uşor îi înflori pe buze.

— Eu cred că în viaţă ar trebui să combaţi răul prin rău. Dacă o operaţie de ştiinţă ocultă ţi-ar reda încrederea de sine?

— Mulţumesc, nu! Am gustat destul din această licoară amară.

— Ascultă încăpăţînatule. In ţara mea există un obicei care se chiamă „plumbul turnat". Il cunoşti?

— Numai din auzite.

— Doresc să consult „plumbul turnat" pentru d-ta.

Eram asaltat de o sumedenie de sentimente tot mai străine şi mai potrivnice.

Nu-mi plăceau aceste obiceiuri. Cu toate aceasta părea cert că fata asta cumsecade îmi propunea o experienţă numai şi numai să mă liniştească. Nu putea avea altă explicaţie insistenţa sa. In fond, tot nu puteam împiedica ceia ce trebuia să se întâmple. Aşa că oferta experienţei ei, chiar mă atrase. Experienţa putea, cine ştie, să-mi redea încrederea, sau să mă lămurească asupra viitorului meu apropiat.

Astfel, Marjarie mă luă de mână şi mă trase înăuntru.

*

Intrarăm în bibliotecă unde mai fusesem odată. Mi-am aruncat inconştient ochii pe jos, să văd dacă nu se mai află vreo hârtie mototolită, aşa cum văzusem prima oară. Nu era nimic. Păstram o amintire destul de neplăcută despre acea scrisoare cu caractere necunoscute, pe care Marjarie mi-o luase aşa de repede din mână.

Găseam în această cameră, — cu riscul de a mi se spune că am halucinaţii, — o aceiaş atmosferă de mister, cu toate mobilele de stejar şi fotolii de piele, plăcute vederii.

Marjarie, care mă părăsise câteva clipe, intră cu braţele pline de burueni şi cu nişte arbuşti pitici străini clima-

tului nostru. Mai aduse şi câteva bucăţi de plumb, asemănătoare cu acelea cari se întrebuinţează în tipografii, însă mult mai mici.

Nevoind să facă apel la serviciile fetei din casă ea aduse singură o lopăţică şi o căldare cu apă. Inchise apo cu grijă uşa.

Deschise portiţa unui cămin înalt, care nu mai servea la încălzit, pentru că locuinţa avea instalaţie de calorifer, puse buruenile şi arbuştii acolo şi le dădu apoi foc.

Lemnele ardeau repede şi dădeau o flacără înaltă Marjarie întinse atunci lopata plină cu plumb.

Tăcut, m'am aşezat lângă ea. Camera era luminată doar de această pălălaie jucăuşă.

Un cântec grav răsună: Marjarie pronunţa desigur o incantaţie rituală, care mi se păru a fi din ţinutul Galles.

Ce fermecătoare era la lumina tremurătoare a focului! Ochii îi scânteiau. Era într'adevăr „fiica barzilor", şi mi-i imaginai pe strămoşii ei preistorici dedându-se aceloraşi rituale, în faţa unui altar de piatră.

Nici nu-mi trecea prin minte să râd. Eram absorbit de ciudăţenia clipei. La un moment dat Marjarie accentuă câteva silabe, şi deodată vărsă plumbul topit în apă.

*

Urmări examenul formelor ciudate ce le luase metalul în clipa când se răcise brusc.

— Uite aci, îmi zise, ai spune că-i un cal de mare...

Flacăra se stinse. Cu o lovitură de pumn, fata deschise obloanele. Îi urmăream toate mişcările ca o pisică la pândă.

— Ce ai cântat? am întrebat-o cu o voce înceată.

— Vorbeşte tare Olivier! Nu-i nici un mistre aci. E mai mult o copilărie.

— O copilărie cu care în Evul mediu ai fi ajuns depare.

— Este o simplă magie nevinovată... Dacă aceasta te sperie sau te plictiseşte...

— Dimpotrivă, mă drăjeste!

— Bine. Iți răspund îndată întrebării: Am cântat un vechi cântec celtic. Dacă ai fi breton, ai fi înțeles câteva silabe.

— Nu cunosc bretona. Cumnatul meu este breton, dar este și cel mai mare escroc din lume. Dar plantele astea de unde le ai?

— Din ținutul Galles.

Examină apoi mai departe plumbul.

— De necrezut! Și apoi semnele sunt foarte vizibile. Ce asociație de semne... Văd două influențe care se exercită asupra plumbului și apoi totul e în ceață. Pare să fie doi morți în viața d-tale. Nu înțeleg nimic. Două cruci suprapuse.

Așa dar, nici plumbul lui Marjarie nu era mai lămuritor decât zodiacul lui Barelli.

— E vorba de moartea mea, nu?

— Nu, nu. Pare să fie în preajma d-tale.

Eu însă nu aveam optimismul lui Marjarie.

— Mai văd că ai o dragoste adâncă și curată.

N'am răspuns nimic.

— Și, strigă ea cu o veselie sinceră, iată semnul fericirii. Vei fi fericit Olivier!

Eram adânc mișcat de emoția ei.

— Bucuria și necazul, i-am spus, sunt hărăzite tuturor. Îți mulțumesc Marjarie pentru ultima parte a prezicerii.

— Vai! Nu crezi ce ți-am spus. Nu crezi decât în nenoroc...

— Ba nu, ba nu. Dar... Acum trebue să plec; am treabă la hotel. La ce oră părăsești Montreuil-ul?

— Poimâne la opt dimineața, ca să prind paquebotul de zece din Calais. Haide, fii drăguț. Vino mâine să mă vezi înainte de plecare.

— O! desigur că voiu veni.

*

Eram fericit la ideia că aveam s'o văd încăodată. Imi dădui astfel seama cât de mult ţineam la ea.

Mă conduse până la poartă. Deodată mă scutură un tremur.

— Ţi-e frig?

— Nu, n'am nimic.

Rămaserăm amândoi tăcuţi. Şi câte nu aşi fi vrut să-i spun! Era aşa de aproape de mine, încât aşi fi putut-o cuprinde în braţe, numai întinzând mâinile. Dar nu, aceasta nu trebue s'o fac.

Am reuşit să-mi stăpânesc nervii. M'am uitat apoi la profilul ei regulat. Tăcerea devenea apăsătoare. Am voit să rostesc câteva banalităţi politicoase asupra plimbării, dar îmi era peste putinţă.

Mă trezii murmurând:

— Marjarie, în cursul experienţei ce ai făcut cu plumbul turnat, ai trecut repede peste o dragoste puternică şi curată ce o voi avea. Dece?

— Pentrucă nu mă interesează!

— Ba da, Marjarie.

Ea mă opri cu mâna să continui. Părea tot aşa de palidă ca şi mine.

— Taci, Olivier, te implor.

— Pentruce, pentruce? am întrebat, ascunzându-mi faţa. Crezi că este nevoie de a consulta plumbul turnat pentru a descoperi că te iubesc?

— Taci, repetă ea. Pe mâine.

Şi avu puterea să surâdă pe când îmi întindea mâna:

— Ştii foarte bine că iubirile începute vara, se sting odată cu vara.

*

Dacă aşi fi ştiut că n'aveam s'o mai văd pe Marjarie, nu aşi fi părăsit-o astfel. Dar, încredinţat că aveam să am

bucuria s'o întâlnesc a doua zi, am plecat să mă plimb pe la metereze.

Am luat masa seara singur, fericit de absența lui Ștefan, și n'am mai ieșit din casă în seara aceia.

— — — — — — — — — — — —

Cum m'am deșteptat a doua zi dimineață, mi-am dat seama că eram bolnav. Simțeam să pământul se învârtește sub picioarele mele. A trebuit să mă culc iarăș. Eram slăbit și tremurături dese îmi sgudulau corpul. Mi se părea că totul e gol în jurul meu. Mâncarea nici nu puteam s'o privesc.

Mi-am adus aminte de tremurul ce mă apucase în grădină la Marjarie, și am înțeles cam târziu că trebue să plătesc acum toate neglijențele ultimelor zile cari îmi șubrezise sănătatea. Mă miram chiar cum de nu mă îmbolnăvisem până acum. Domnul Reiter, hotelierul, își dădu toată osteneala să mă îngrijească. Am cerut pentru la prânz chinină și supă de zarzavaturi. Nu vroiam să chem doctorul, dar d-na Reiter trimise după doctorul Renduel, care îmi cunoscuse familia. El mă mustră prietenește pentru că nu-l chemasem mai din vreme.

Diagnosticul fu pus: aveam friguri palustre, dar o formă nu prea gravă. Chinina și supa de zarzavaturi erau bune, îmi spuse medicul.

*

Eram înciudat că a trebuit să cad la pat tocmai în ziua plecării lui Marjarie. Mă cuprinse și o oarecare neliniște. Nu urma să mor oare la Montreuil? Da, dar nu de boală: Trebuia să vărs sângele altuia și apoi și pe al meu. Așa dar, trebuia să scap de boală.

Judecata asta, poate copilărească, mă convinse că trebue să mă fac repede bine.

Cu toate acestea, boala îmi părea o oază în mijlocul

furtunii deşertului: atâta timp cât stăteam aci în această cameră, nu mi se putea întâmpla nimic. Boala era deci un răg z. O singură rană mă durea însă: că nu puteam s'o văd pe Marjarie înainte de plecare.

Acum când eram singur cu mine însumi, puteam să-mi spun: o iubeam. Aşi fi putut să cad bolnav o zi mai târtiu, de plidă după plecarea ei.

Cam pela ora prânzului încercai să mă ridic din pat. Osteneală zadarnică: mă clătinam Din fericire, femeia de serviciu mă auzi, şi veni să-mi ajute să mă sui în pat.

Am putut, cu toate acestea, să scriu două scrisori. Una lui Ştefan, în care îi ceream să vie imediat să vorbească cu mine. Fata care dusese scrisoarea, mi-a spus că a băgat-o sub uşă, deoarece nu era acasă.

A doua scrisoare am adresat-o lui Marjarie. Mă scuzam că n'am putut să vin s'o văd, după cum îi promisesem, din pricina acestei boli neaşteptate. Am rugat-o să-mi scrie câteva rânduri din Montreuil chiar, şi apoi din Anglia.

Nu-mi plăcea să fac scrisori lungi şi să scriu acolo vrute şi nevrute. Şi aşa mă temeam c'am spus prea mult.

Ea desigur că nu putea veni să mă vadă în cameră la mine. Dar, speram că va găsi timp, chiar pe când îşi făcea bagajul, să-mi răspundă.

Şi astfel orele începură să se scurgă, picătură cu picătură. Eram disperat văzând cum a trecut ziua şi cum umbra nopţii se lasă încetişor. Mi se făcu sete. Astfel că golisem până la fund ceaşca cu ceai de tei.

*

In sfârşit, pela ora şase seara, sosi o scrisoare. Eram aproape adormit, când mi-o aduse. Era dela Ştefan. Imi scria că va veni. Eram mulţumit să primesc o scrisoare de la Ştefan, dar aşi fi preferat un cuvânt dela Marjarie, deşi n'o cunoşteam decât de câteva săptămâni!

N'aveam, desigur, drept să-i cer asta, dar speram to-

tuş să capăt un răspuns. Măcar câteva rânduri! Aş fi crezut-o astfel mai aproape de mine, veghiând asupra mea. Eram trist. Ce făcea ea oare? Spionam paşii femeii de serviciu. Nu. Nu mai venea nici o scrisoare.

Puţin după aceia sosi Ştefan. Nu i-am vorbit de loc de Marjarie. Prietenia mea pentru ea era unul din acele lucruri rare pe care vroiam s'o ascund lui Ştefan, din motive aproape nelămurite.

*

— Hello! făcu Ştefan intrând.

Işi reluase nesuferitul accent englezesc.

— Aşa dar, prietene, iată-te bolnav! Ce înseamnă asta? Doctorul Renduel ţi-a spus că nu-i nimic? Ce! paludism? Cum ai putut să te îmbolnăveşti? Până mâine va trebui să te faci bine.

— Până mâine, mă cam îndoesc. Mai târziu, e posibil. Să mă ierţi că te-am lăsat să mănânci singur. Şi tu, ce faci? Pari cam nervos.

In adevăr, Ştefan Hélier nu părea „să-i fie boii acasă", cum se zice. Se plimba prin cameră, dintr'un capăt într'altul, ca un leu furios închis în cuşcă. Nu îndrăzneam să-i spun că această nelinişte a lui mă oboseşte. Sprâncenele îi erau încruntate, iar încreţiturile frunţii luaseră forma unui M, ceiace nu e niciodată semn bun.

Avea probabil necazuri, dar eram prea obosit ca să-l întreb. Şi apoi îmi ajungeau ale mele.

Calmându-se niţel, începu să-mi povestească tot felul de istorii din tinereţea noastră.

— Am să plec, îmi spuse el după un timp. E şapte jumătate acum. La opt am o întâlnire.

Eram deadreptul gelos la ideia că întâlnirea aceasta trebuia să fie cu Marjarie. Nu i-am spus însă nimic, pentrucă nici el nu mi-a spus unde merge.

Dintr'un sentiment întunecat de gelozie, şi pentru a

nu rămâne aşa repede singur, aşi fi dorit să-l reţiu cât mai mult.

Cu aceiaş voce prietenoasă, îmi spuse:

— Va trebui să mănânci ceva.

— Are grijă femeia de serviciu să-mi aducă supa de zarzavaturi pela orele opt.

— Şi dacă ţi-i sete, ce bei?

— Ceai de tei. Mi s'a terminat acum, dar îmi va aduce altul femeia.

— Nu, nu. Ar putea să-ţi fie sete mai încolo. Mă duc eu să-ţi aduc.

Şi, cu toată împotrivirea mea, luă ceainicul şi se întoarse peste puţin timp, cu el plin.

— Iată, dragule, ce mi-a dat d-na Reiter. Pe mâine.

*

Marjarie nu mai putea să vină. Mă svârcoleam în pat fără astâmpăr. Am băut o ceaşcă cu ceai şi timpul trecea. Nu-mi era foame de loc.

Temperatura îmi era mai mare ca dimineaţă. Ea se manifesta într'un fel tare straniu. Mai întâi, camera îmi părea că se mişcă, paravanul se legăna ca de vânt.

Era încă ziuă, aşa că nu putea fi vorba decât de bietul meu cap care „lucra".

Deodată o sudoare rece îmi inundă părul.

Am ridicat mâna, nu ştiu pentru ce. Mişcările mele erau parcă luate ca la cinematograf cu „încetinitorul". Deşi nu mai aveam nici o vlagă în mine, simţeam totuş că am puteri infinite. Fiecare gest avea parcă o însemnătate religioasă.

Am încercat să nu mă mai mişc deloc, dar atunci, patul meu părea că se cufundă şi zidurile camerii dădeau înapoi. Mă vedeam înconjurat de roţi mişcătoare şi de puncte luminoase, ca acelea pe care le simţi în faţă când îţi apeşi ochii închişi.

Şi apoi... Mi-era frică. Acea frică adevărată care goleşte totul. Vroiam să strig, dar nu puteam să scot nici cel mai slab sunet.

Vai! Ei erau acum lângă mine. Tot ce poate fi mai respingător pe lume, acei viermi hidoşi şi băloşi, cari veneau de pretutindeni lângă mine.

Şi acum când mă mai gândesc la acest coşmar simt cum mă trece un fior! Inima mi se părea că se umflă, iar pieptul parcă mi se spărgea.

Nu pot să ştiu dacă starea aceasta a durat mai multe ore, sau mai multe minute.

M'am simţit uşurat chiar când viermii au dispărut de lângă mine. Am ştiut atunci că acesta este începutul sfârşitului, aşa că încetai să mă mai apăr.

*

Ca unui însetat căruia i se întinde o picătură cu apă. Vedeam chipul lui Marjarie aplecându-se asupra mea şi i-am simţit mâinile cum îmi mângâie fruntea.

Ştiam că la cea mai mică mişcare ce aşi face-o ea ar dispare de lângă mine, aşa că nu îndrăzneam să mă mişc.

Ea care nu-mi răspunsese la scrisoare, ea avea acum milă de mine!

Imaginea ei se ştergea şi se turbura ca nişte cercuri concentrice de apă.

*

Incercam să-mi recapăt conştiinţa. Am deschis ochii cu forţa, dar a trebuit să-i reînchid, deoarece viziunile mă asaltară mai tumultoase.

Se petrecu atunci cu mine o binefacere uriaşă. Lire invizibile îmi cântau în timpane. Şi eu înţelesei deodată: Stătusem destul în pat. Trebuia să ies.

*

Ceasul meu arăta miezul nopţii.

M'am sculat cu mare greutate. Dar mă simţeam cu mult mai puternic decât aş fi crezut. M'am îmbrăcat. In picioare mi-am pus nişte sandale de piele. Am deschis apoi încet uşa. Nu era nimeni. Am coborît fără sgomot. De ce fără sgomot? N'aşi putea spune. Poate ca să nu deştept pe nimeni.

Şi de ce am ieşit? Poate să iau aer. Stătusem atât închis.

Dar pentru ce mi-am luat revolverul? Lucrul acesta este cel mai curios. Fără îndoială, dacă m'ar ataca vre'un borfaş. Dar nu există nici unul în Montreuil... Cu atât mai rău. L'am luat pur şi simplu.

Iată-mă în curtea hotelului. Noaptea era destul de întunecoasă. Luna apărea şi dispărea din timp în timp din pricina norilor deşi cari acopereau cerul.

Am deschis poarta care nu eua încuiată, şi iată mă în stradă.

Dar nu trebuia să rămân aci locului... Dacă mă vede cineva? Trebue să ajung mai repede la metereze.

Dar ce greu e de mers! Pentru fiecare pas ce-l fac mi se pare că parcurg kilometri.

Iată, luna a ieşit din nori. Meterezele, sub razele astrului, par de un albastru nepământesc. Domnea o tăcere apăsătoare peste mine.

De fapt, pentru ce venisem aci? A! da, trebuia să merg la cetăţuie. Câmpia Madelaine se întinde la nesfârşit. Sub argintul patinat al lunii ea pare şi mai nemărginită. Apa râului Canche curgea liniştită.

Dar iată că un nour acoperi astrul. Era totuşi suficientă lumină ca să văd un om care mergea încet, ca şi cum s'ar teme să nu fie văzut.

Cine naiba putea să hoinărească pe la metereze la această oră din noapte?

M'am aplecat să nu fiu văzut. Mâna mea dreaptă ţinea strâns mânerul revolverului. Era absurd. Şi, deoadată

am recunoscut pe acest om: Guehenno! Cumnatul meu! Bătrânul pungaş pe care-l credeam de mult în închisoare, sau în orice caz nu departe de ea.

Ce putea face ore el aci în Montreuil, în plină noapte? Nimic curat, desigur. Este adevărat că şi el îşi punea aceiaş întrebare în ceiace mă priveşte pe mine.

Dar eu nu ştiam pentru ce venisem să mă plimb aci cu 40 grade căldură.

M'a văzut şi el. Părea mirat la culme. Ţineam revolverul la îndemână, căci ticălosul era capabil de orice.

Buruenile dese şi mărunte mă făceau să merg ca o pisică. Locul acesta este cel mai pustiu al meterezelor. Casele din Montreuil sunt cu spatele şi mult înapoia pomilor.

Jos, în şanţuri, îmi trecu ca un fulger pe dinaintea ochilor scheletul lui Xavier Saint-Ronan. Bietul băiat care ucisese!

Şi eu trebuia tot astfel, să ucid.

*

Eram acum aproape de Guehenno. Erau câţiva ani de când nu-l mai văzusem. Părea îmbătrânit mult. Ne-am privit un minut în tăcere.

M'am gândit la toţi acei pe care omul acesta i-a furat, pe mine primul; la semnăturile falşe, la ticăloşiile sale. Nu-l mai uram. Aveam numai dispreţul rece şi doar curios ce-l poţi simţi pentru o bestie puturoasă şi răufăcătoare.

El îmi citi acest gând în privire.

Ridică mâna... Un sfert de secundă însă prea târziu. Trăsesem.

*

Corpul căzu la pământ şi se întinse cât era de lung în iarbă. Mâna, o mână grea, senzuală şi murdară, strân-

gea un bulgăr de pământ. Pălăria îi căzuse din cap, descoperind un păr roşu. Puţin sânge în partea stângă. Glonţul îl lovise în inimă. Era mort deabinelea. Ţineam totuş revolverul în mână.

Şi, dintr'odată am înţeles: Omorâsem.

Am omorât un ticălos înrăit, e drept, *dar am ucis...* Actul uciderii îmi părea un sacrilegiu.

Am rămas locului încremenit. Prezicerea lui Barelli se împlinise în parte. Vărsasem sânge.

Nici nu-mi trecu prin minte să fug. Revolverul îmi făcea groază. Deaceia l-am aruncat într'un mărăciniş care acopere piciorul bătrânilor fortificaţii. Nu-l va căuta nimeni acolo.

Aşa dar, revolverul, corpul delict, e asigurat. Nimeni nu m'a văzut. Nu rămâne decât să fug.

Mă strecuram ca un răufăcător pe lângă ziduri. Cadavrul lui Guehenno nu l-am mai privit.

Străzile erau acum luminate iarăş de lună. Un câine se opri să se uite la mine. Departe, un cheflîu cânta.

Iată poarta hotelului. Iată-mă în curte. Inima îmi bătea să se rupă. Ceva mă înfricoşă grozav. Ce prost eram! Era doar tabloul lui Sterne sosind în acest hotel.

Oare şi Xavier Saint-Ronan încercase aceleaş emoţii pe când se reîntorcea dela duel? Probabil.

Urc încet scara de piatră. Ajung pe culoar. Electrica n'am mai aprins-o. Lumina lunii era suficientă. Să nu iasă numai vre'un călător din cameră şi să mă vadă! In ceiace-i priveşte pe Reiteri, sunt liniştit. Ei dorm de mult.

Dar cum trosneşte această podea! Cum scârţie uşa!

Reintors în cameră, totul mi se părea că se învârteşte.

Făcusem un efort nervos aşa de mare, încât nervii îmi erau istoviţi acum, iar temperatura îmi reveni, aşa că abia mă putui strecura sub plapomă.

Coşmarele precedente îmi reveniră mai înspăimântătoare, mai monstruoase, cum închisei ochii,

*

Dumnezeu să mă ierte! Acesta a fost primul cuvânt ce l-am spus a doua zi dimineaţă. D-na Reiter bătu la uşă.

— Bună ziua domnule Stèves. Cum te simţi? Ştii că e aproape douăsprezece? Femeia de serviciu a bătut în uşă de câteva ori, dar n'a îndrăznit să intre. Dar ce prost arăţi! N'ai dormit bine?

— Foarte rău doamnă Reiter. Cu toate acestea mi se pare că nu mai am căldură. Totuş nu-s în stare să leg două idei. Vrei să-mi ajuţi să mă ridic?

Bucuroasă să-mi facă ceva, îmi ajută să mă ridic între perne.

E ora douăsprezece! Revedeam neclar în minte scena de astă noapte, dar speram să fi fost un vis.

— Spuneţi-mi doamnă, este vreo noutate?

Părea jenată.

— O noutate proastă?

— Nu mi vine să-ţi spun atâta timp cât eşti bolnav, dar Reiter zise că şi d-ta trebue să fi pus la curent. Dealtfel ştiu că nu prea vă iubiaţi.

— Dar, însfârşit, despre ce e vorba?

— Ei bine... cumnatul d-tale, Guehenno, a fost găsit azi dimineaţă ... mort, împuşcat, la metereze. Nu-l regretă nimeni, dar toată lumea se miră.

Aşa dar, nu fusese un vis! Cumnatul meu era mort şi eu sunt asasinul. Dece m'am sculat oare în această noapte fatală? Astfel nu l-aşi fi întâlnit pe Guehenno şi nu l-aşi fi ucis.

Dar, fusese, fără îndoială, un ordin de mai înainte, ca să fie astfel.

*

Nu mai aveam căldură, dar eram obosit ca după mai multe zile de zăcere. Vocea îmi suna străin. Urechile îmi vâjâiau.

Doctorul găsi că am bătăi de inimă. M'a dat câteva

calmante şi mi-a prescris dietă. A doua zi va veni să mă vadă.

Am trimis pe fată djn nou la Ştefan. Nu era acasă. (Mă întreb unde-şi trece el zilele?)

Ce fericit aşi fi poate s'o văd pe Marjarie, dacă n'ar fi plecat încă în Anglia. Dacă ce ar fi venit la mine, cred că i-aşi fi mărturisit totul.

In ea puteam avea încredere. Dece nu i-am spus mimic, niciodată?

Scriu în grabă câteva cuvinte rugând-o să vină la mine dacă vrea, întovărăşită.

Dacă va veni singură, gândesc, îi voi mărturisi totul.

Am trimis scrsoarea cu fata de serviciu la Marjarie. Dar, fata se întoarse cu scrisoarea mea înapoi: d-ra O'Callagh piecase azi dimineaţă pentru Anglia. Deci Marjarie călătorea în clipa asta spre patrie.

Totul părea că se nărue în juru-mi. Nu-mi lăsase măcar un cuvânt de rămas bun.

Simţeam cum îmi curge lacrimi. Mă gândeam că englezoaica lui Xavier Saint-Ronan se întorsese şi ea în Anglia tot aşa pe neaşteptate.

*

Ştefan veni la mine în seara aceia. Imi povesti despre descoperirea cadavrului lui Guehenno.

— Gardianul dela cetăţue a descoperit corpul, pe la ora cinci dimineţă. A crezut întâi că are deaface cu un beţiv. Apoi şi-a dat seama că era un cadavru şi că sângele se scurse dintr'o rană dela piept.

La aceste amănunte care concordau cu amintirile mele, am închis ochii.

Fără să-mi observe neliniştea, Ştefan continuă povestirea.

— Afacerea pare cam misterioasă, zicea comisarul Blondel.

— Dece misterioasă? Poate fi o sinucidere.

— Revolverul n'a fost găsit. Şi apoi un om ca Guehenno nu-şi i-a singur viaţa.

Afacerea a fost trecută unui judecător de instrucţie. Toate acestea s'au întâmplat înainte de prânz.

— Care e numele judecătorului de instrucţie?

— Domnul Antonin Jourde. Ancheta a continuat la ora trei. Era atâta lume...

Au venit şi doi inspectori din Lille, Barret şi Cavallier. Mâine se va face autopsia cadavrului. Asasinatul însă este evident.

Iartă-mă că-ţi vorbesc atât de deschis, deşi este vorba de cumnatul tău. Ştiu că n'are ce să te mişte.

— Desigur.

— Mă întreb însă ce căuta el p'aici.., şi mai cu seamă cine l-a omorît.

*

După plecarea lui Ştefan, mă întrebam dacă el putea să mă bănuiască de crimă. Aseară mă părăsise la 7,30, bolnav, cu 40 grade temperatură. Putea el să şi închipue că după patru ore m'aşi putea scula din pat şi să ies? Nici mie nu-mi venea să cred. Dar faptul, era fapt.

Revolverul îl aruncasem. Nimeni nu m'a văzut reîntorcându-mă la hotel. Cum puteam oare să fiu bănuit?

*

Ziua aceasta a fost tristă de tot. Doctorul Renduel mi-a spus că peste două zile pot să mă scol şi să încep a mânca.

Chiar în acea zi am primit din partea d-lui Jourde, judecătorul de instrucţie, o citaţie, pentru a depune mărturie.

I-am scris că sunt bolnav, dar că imediat ce mă voi

îndrăveni, am să mă prezint la instrucţie. Până atunci, m'am scuzat că nu pot face decât o depoziţie scrisă. Prin aceasta am afirmat necunoştinţa mea asupra sosirii lui Guehenno în localitate. Nu ştiam nimic în legătură cu această moarte, şi venisem la Montreuil pur şi simplu pentru a mă recreia.

Am trimis apoi această falsă mărturisire, pentru care roşisem. Veni apoi Ştefan să mă vadă.

Am aflat astfel că rana era provenită de glonţul unui revolver, calibrul 5,35 mm.

— Pe la ce oră crede doctorul că s'a produs moartea?

— Exact nu se ştie. Cam pe la miezul nopţii.

Vai! Cunoşteam acum şi ora! Deci o nouă confirmare.

Ştefan părea neliniştit. L'am întrebat dacă a primit vreo scrisoare dela Marjarie. Mi-a răspuns nu.

— Dar tu? mi-a spus deodată.

— Eu? Pentruce aş primi?

*

Convalescenţa întârzia din pricina chinurilor ce le sufeream noaptea. Nu mă vedeam decât vărsând sânge.

Cu toate acestea, graţie tinereţei mele, a doua zi am găsit putere să fac câţiva paşi prin cameră.

Ştefan care veni să mă vadă, aşa cum făcea în fiecare zi, părea fericit. După ce mă felicită pentru starea mea fizică, adăugă:

— Ascultă, sunt noutăţi în afacerea Guehenno. Imi vine destul de greu să-ţi spun, dar mai bine să afli dela mine, decât dela altul. Sora ta este bănuită.

— Sora mea?

— Ei da, nevasta lui Guehenno. Cei doi inspectori, Barret şi Cavallier i-au luat aseară un lung interogatoriu.

Işi petrecuse seara şi noaptea la Etaples, spunea ea, în timp ce băiatul ei se dusese la Touquet, pentru nişte

treburi de care n'avea cunoştinţă. Dar acest alibi a fost dovedit ca inexact. Ea nu putea să explice întrebuinţarea timpului.

— Dar, pentru ce şi-ar fi omorât bărbatul? E stupid!

— Te înşeli. Ei se certau adesea. Guehenno era brutal. Ea ar fi putut să vină odată cu el dela Etaples la Montreuil, cu autocarul sau cu trenul şi apoi să-l omoare. O lovitură de revolver poate s'o tragă şi o femeie. In fond, eu îi găsesc scuze.

— Cum, tu crezi că ea...

— Nu cred asta, dar s'ar putea.

*

Din acea clipă, hotărîrea mea era luată. Înţelegeam să tac atâta timp cât această blestemată afacere ar urma să se claseze. Dar nu puteam să las să fie acuzată o nevinovată.

Şi ce nevinovată! Sora mea. Bietul meu tată nu m'ar ierta nici dincolo de mormânt.

Nu i-am spus nimic lui Ştefan. Dacă Marjarie ar fi fost aci, ei poate i-aş fi spus.

Dar, dela începutul acestei aventuri, o soartă rea mă paşte. Mi-am petrecut toată după amiaza pentru a face această mărturisire cât mai clar posibil.

O vor înţelege? Nu ştiu, dar cel puţin vor cunoaşte pe asasin.

Aşa dar, un Stéves trebuia să plătească.

Xavier Saint-Ronan plătise mai înainte. Acum, nu mai are nici un rost să mă sbat.

— — — — — — — — —

CAPITOLUL V

Sângele aştrilor

Mărturisirea lui Olivier Stèves era încă pe masa d-lui Jourde. Era aproape ora prânzului şi magistratul avea documentul în mână de zece ore. Gravitatea şi lungimea scrisorii îl împiedicase c'o citească ca pe un prospect oarecare. Barret îl citise singur, din nou, în timp ce domnul Jourde se dusese la procuror să-l pună în curent. Astfel trecu timpul până la prânz. Domnul Jourde era prea uimit ca să poată lua o decizie imediată.

Inchise deci biroul şi cobori cu Barret, pe care începuse să-l aprecieze pentru inteligenţa şi cultura sa.

— Ce spui de asta? îl întrebă pe Barret. Eu sunt prea uimit. Un Stèves asasin! Bine că bătrânul Stèves nu mai trăeşte. Iată că avea perfectă dreptate domnul Ventre când mă sfătuia să-l supraveghez pe Olivier Stèves!

— Ar trebui, cu toate acestea, să lămurim câteva detalii cari mi se par cam obscure.

— Dar mărturisirea este scrisă negru pe alb!

— Ce poate să dovedească asta? Acest Olivier pare, după jurnalul lui, un băiat fin şi instruit. Dar, în acelaş timp, nu mai încape îndoială, este cam influenţabil. Ca un artist. Cine altul decât un artist putea să se sugestioneze astfel în urma unei preziceri?

— Mi-ai spus chiar d-ta, ripostă domnul Jourde triumfător, că un artist poate fi capabil de o crimă premeditată cu minuţiozitate!

— E adevărat, recunoscu Barret, dar aci este vorba de lucruri turburătoare. Se poate ca Olivier Stèves să-şi fi omorât cumnatul. dar, domnule judecător, această afacere are un dedesubt pe care îl ignorăm încă. Ghicesc o altă scriere sub aceia a lui Stèves.

*

Cei doi oameni se întrerupseră. Ajunseseră la colţul pe care-l face Strada Mare cu piaţa Armelor. Era timpul când comercianţii din Montreuil, îşi închid prăvăliile, ducându-se, cari să ia o gustare, cari acasă la masă.

Marea piaţă se întindea, imensă, cu pavajul ei galben şi cu cochetul teatru în fund.

Domnul Jourde era bine cunoscut, astfel că era salutat des. Un bătrân locuitor mai intim cu judecătorul decât ceilalţi, se îndreptă spre el.

— Iartă-mă, scumpe prietene, dar fără să-ţi forţez secretul profesional, vreau să te întreb dacă este exact că Olivier Stèves a fost arestat în afacerea Guehenno? Nu se vorbeşte decât de asta de o oră.

Intr'adevăr, ca printr'o misterioasă telepatie, toată lumea din Montreuil ştia că Olivier Stèves fusese întemniţat. Oamenii alergau la Hotel de France ca să se informeze.

— Nu ştiu nimic altceva, repeta domnul Reiter pentru a suta oară, de cât că pe la ora 9 jumătate, domnul Stèves a ieşit cu un pachet sub braţ. Părea abătut. Mi-a spus că nu se întoarce până diseară.

Il aştept să vină, pentrucă eu nu cred nimic ce se spune că ar fi ucis pe Guehenno. Olivier este incapabil de o asemenea crimă

Dacă a fost chemat la cabinet, aceasta este probabil pentru a depune ca martor.

Poliţia va descoperi fără îndoială pe asasin. Aşteptând până atunci, nu trebue să-l bănuim pe Olivier Stéves de omor!

*

Putem să spunem că locuitorii din Montreuil cari aflau de această veste, ridicau mai întâiu din umeri, neputând să creadă aşa ceva.

Dar oamenii nu sunt buni deloc. După câteva minute, chiar cel mai incredul gândea;

— Poţi să ştii oare? Acest Guehenno merita să moară şi cumnatul lui a putut să-şi piardă capul...

Femeile însă erau cele mai ferme în negaţiuni.

Dealtfel, chiar cei cari îl credeau pe Olivier vinovat, îl judecau cu multă indulgenţă, atâta de nesuferit fusese Guehenno. Astfel gândea, de pildă, domnul Simond. El îşi amintea acum bine ce înţeles avusese o frază spusă de Olivier: „Am la Montreuil interese mult mai importante decât puteţi crede".

Şi pentru a cunoaşte temeiul acestor svonuri, un locuitor îndrăznise să interogheze pe judele de instrucţie.

Dacă ar fi fost singur, judecătorul poate că i-ar fi povestit tot adevărul asupra aventurii nocturne a lui Olivier Stèves.

Era însă cu Barret. Domnul Jourde nu voia să-şi stirbească prestigiul, astfel că se încuie într'un mutism absolut.

— Imi pare rău, scumpul meu, dar nu-ţi pot spune nimic, răspunse el, cu un aer important.

Putea să-şi i-a acest aier, pentrucă, după Olivier în acest moment, era persoana cea mai remarcabilă.

Câţiva trecători se şi opriră şi îl înconjurară, ca să afle noutăţi.

— Nu pot prieteni, reluă domnul J urde cu un gest negativ, să trădez secretul instrucţiunii, chiar pentru voi.

Apoi se degajă.

— Vino câteva clipe la mine, îi spuse lui Barret. Unde este prietenul d-tale Cavallier? De obicei, sunteţi împreună.

— Este la Etaples ca să reconstruiască itinerarul lui Guehenno, care se oprise acolo la ora 7.30 şi luase masa la ora 8.

Eu am preferat să rămân aci ca să cercetez cealaltă faţă a problemei. Aceasta mi se pare că va fi mult mai interesantă...

A propos de Etaples, cereţi un mandat de aducere

împotrivu doamnei Renée Guehenno, reîntoarsă aşa de repede la Paris.

— Nu ştiu dacă... După mărturisirea asasinului, o simplă convocare ar fi suficientă. Lucrul important acum este luarea unui interogatoriu amănunţit lui Stèves. Nu găseşti ?

— Da, spuse cam în silă Barret. Sora poate să mai aştepte. Totuş, domnule judecător, cred că pentru a folosi ceva din terogatoriul lui Stèves. să verificăm mai înainte toate detaliile ce le dă în „jurnal" asupra întrebuinţării timpului.

— Îţi închipui deci că el se acuză gratuit de crimă ? Nu-i nebun !

— Nu, nu-i nebun. Se poate însă să nu fie perfect echilibrat.

— Ei bine ! îl voi interoga mâine dimineaţă şi d-ta vei reciti jurnalul său după amiază. Numai că la sfârşitul zilei va fi greu să ascundem arestarea sa.

— Dar nu i nimic de ascuns. S'a predat doar singur : dvs. nici nu puteţi face doar altceva

— Sigur că da, ai dreptate ! Vrei să iei masa cu mine, Barret ?

*

Ziua aceia avea să fie bogată în incidente. Domnul Antonin Jourde n'o va uita niciodată.

Se întorcea, întovărăşit de Barret, la Palatul de Justiţie.

Cei doi oameni uitaseră parcă afacerea Guehenno, vorbind despre marele premiu al romanelor poliţiste din acest an. Domnul Jourde discuta cu multă pricepere în această materie de literatură.

Dar, trebuiră să redeschidă dosarul lui Guehenno. Barret ceruse autorizaţia să studieze atent jurnalul lui Olivier Stèves.

Amabil, judecătorul îi oferi un colţ al biroului său.

Ora trei jumătate. O bătaie uşoară la uşă.

— Ce mai vor iar? făcu domnul Jourde.

— Este o domnişoară, domnule judecător, spuse plantonul. Ea insistă să vă vadă. Iată cartea ei de vizită.

Pe cartonaş, domnul Jourde citi stupefiat: „Marjarie B. O'Callagh".

Se uită la Barret. Fără să ia cartea, acesta spuse:

— Este englezoaică, nu? Vă las.

— Nu, nu, rămâi. Mă întreb însă ce a putut-o face să se întoarcă aşa repede din Anglia?

— Vom şti îndată.

— E adevărat. Spune-i să intre.

Marjarie intră şi salută pe cei doi oameni, cari se sculară.

*

— Imi închipui, domnişoară, spuse judele după prezentarea de rigoare, că aţi venit să-mi vorbiţi relativ la afacerea Guehenno, nu?

— Exact, domnule judecător.

— Ceiace vreţi să-mi spuneţi este confidenţial?

— Nu, domnule judecător. Domnul Barret care participă la anchetă trebue chiar să mă audă.

După o scurtă pauză, Marjarie vorbi.

— Plecasem în Anglia pentru câteva săptămâni. Or, azi dimineaţă o scrisoare mi-a făcut cunoscut arestarea d-lui Olivier Stèves, sub acuzarea de a fi ucis un om, numit Guehenno, acum patru zile, sau, pentru a fi exactă, la noapte se împlinesc cinci zile.

Domnul Jourde făcu din cap un semn afirmativ.

— M'am înapoiat deci din Anglia, încredinţată că mărturisirea mea poate fi folositoare. Deoarece, dvs. nu ştiţi, Olivier Stèves este unul din prietenii mei.

Pronunțând aceste ultime cuvinte, ea înăiță, mândră, capul. Domnul Jourde nu spuse o vorbă. In ceiace îl privește pe inspector, statuia Tăcerii din Atena, era o flecară pe lângă el.

— Am luat avionul, pentruca prezența mea să nu sufere nici o întârziere. Vroiam să fiu aci chiar în după amiaza de azi. La 2,50 am aterizat pe aerodromul din Touquet. După un sfert de oră un automobil mă aducea aci.

In acest timp am citit ziarele din regiune cari scriau despre această afacere. Ziarele de Paris, care le citisem în avion nu conțineau decât câteva rânduri. Jurnalele din această regiune însă, dădeau multe amănunte. Astfel am aflat numele dvs. domnule judecător şi pe acela al d-lui inspector Barret.

Marjarie se opri un minut, ca să-şi desfacă gulerul de piele.

Pentru avion, această îmbrăcăminte era minunată. Aci în Palatul de justiție, o sufoca.

Netezi apoi două smocuri rebele de păr care eşiseră din pălăria-i prea strânsă.

Fotoliul în care stătea o făcea mică de tot. Camera asta mohorâtă era parcă alta de când intrase în ea.

— Credeam că sosesc la timp, reluă ea, deoarece ziarele de azi dimineață nu vorbesc de nici o arestare. Avizul care l-am primit era deci prematur...

Era în aceste întrebări un fel de întrebare. Dar judecătorul nu răspunse nimic.

— Am venit, deci, să vă spun, domnilor că ar trebui să-l liberați pe Olivier Stèves, pentrucă sunteți pe un drum greşit. Cum nu l'ați arestat încă, venind aci am evitat o eroare. Olivier Stèves nu este vinovat.

— Domnişoară, spuse domnul Jourde, afirmația aceasta dictată din prietenie vă onorează. Dar, mi ar plăcea să am ceva preciziuni...

— Nu-i greu domnule. Am citit că omorul a fost săvârşit la orele douăzeci şi două şi douăzeci, după ceasor-

nicul victimei, oră confirmată de raportul medicului legist. Este exact?

— E exact.

— Or, este imposibil ca Olivier să fi ucis un om la metereze la orele 22,20, pentru că la acea oră era în camera sa.

— De unde ştiţi asta domnişoară?

— Pentrucă, spuse ea ridicând capul, eram la el.

*

Trebuia un mare curaj pentru o fată ca să spună aceste cuvinte, Deşi educaţia în Anglia e mai liberă ca în Franţa, fetele nu intră noaptea în camerile bărbaţilor.

— Aţi spus că omorul a fost făptuit pe la orele zece. Or, eu am rămas în camera lui dela ora nouă seara până la ora unsprezece.

Deodată, judecătorului i se păru că înţelege: englezoaica îl iubea pe Olivier şi vroia să-l scape, minţând, chiar cu preţul reputaţiei sale. Ea ignora însă mărturisirea lui Olivier.

Judecătorul îşi şters ochelarii, se îndreptă în scaun şi privi aspru la Marjarie.

— Domnişoară, nu ştiu ce spune legea engleză, dar pot să-ţi mărturisesc că cea franceză pedepseşte aspru pe acei cari depun mărturie falşă. Vreau, adică să-ţi spun că încercî să-l salvezi pe domnul Stèves printr'o minciună. Pentru acest lucru puteţi fi urmărită.

Tânăra fată se ridică, indignată.

— Domnule judecător, eu nu mint. Jur în faţa lui Dumnezeu că nu l-am părăsit pe Olivier Stèves dela ora nouă la unsprezece, în seara din ajunul plecării mele. Puteţi verifica: trebue să mă fi văzut cineva... acum îmi aduc aminte: o tânără servitoare mi-a arătat drumul. Interogaţi-o.

— S'ar fi putut ca să pleci după câteva minute, spu-

se domnul Jourde şi domnul Stèves după câtva timp să fi ieşit şi el.

— Dar trebue să mă fi văzut cineva şi la ieşire la orele unsprezece. Cercetaţi, domnule! (Ea se uită rugătoare la Barret). Dealtfel, adăugă ea, ca iluminată de o idee, cum ar fi putut ieşi, domnule judecător? Ardea de căldură! Mă îndoesc că chiar m'a recunoscut!

— In cazul acesta, dacă d-ta spui adevărul, de ce s'ar fi acuzat el însuşi de crimă?

— S'a acuzat el însuşi?

— Azi dimineaţă la orele zece mi-a adus o mărturisire scrisă în care descrie amănunţit cum s'a petrecut crima. Cu detalii bine precizate, domnişoară.

— Dar, domnule judecător, întrebaţi pe doctorul care l-a îngrijit: se putea ţine Olivier pe picioare? Dacă se acuză, este nebun! Chemaţi-l aci şi veţi vedea că nu poate susţine această versiune absurdă!

— Am să dau ordin să-l cheme, căci, într'adevăr, domnişoară, el este arestat de azi dimineaţă.

*

Domnul Jourde şopti câteva cuvinte la urechea lui Barret, cari le aprobă. Telefonă apoi doctorului Renduel. In timpul acesta, Marjarie îl urmărea cu îngrijorare.

— Trebue să vă dau dreptate asupra unui punct, domnişoară, spuse judecătorul: Domnul Stèves nu era în stare să se ţină pe picioare, ori câte eforturi ar fi făcut.

Dece se acuză atunci? Şi apoi, tema lui astrologică a minţit, adăugă domnul Jourde.

— Scuzaţi mă, spuse Marjarie uimită, dar ce este această poveste cu tema astrologică?

— E prea mult de spus. In două cuvinte, domnul Stèves a scris aici (şi el arătă dosarul) că fusese, împins să omoare în urma unei preziceri, prezicere care a mai fost făcută odată, unui om, acum un secol şi ceva...

Ceiace spusese domnul Jourde era destul de simplu. Dar el se gândise atât de mult la această afacere despre ştiinţele oculte, încât nu înţelegea nimic.

Se vedea, cu groază, făcând un raport asupra acestei înspăimântătoare afaceri astrologice, riscând comentarii batjocoritoare din partea colegilor sau a presei.

Astfel că, fu pentru el uşurare aflând că Olivier nu putea fi vinovat.

D-lui Jourde îi plăcea o afacere curată şi nu o crimă bizară.

Barret rupse tăcerea:

— Un singur cuvânt domnişoară, înaintea sosirii d-lui Stèves. Cum aţi aflat despre culpa care apasă asupra lui? Gândiţi-vă bine. Este foarte important.

— V'am mai spus, adăugă uşor Marjarie: printr'o scrisoare pe care am primit-o azi dimineaţă în Anglia. Scrisoarea a fostă trimisă de unul din prietenii mei, domnu Ştefan Hélier.

— Vă mulţumesc.

*

Gardianul introduse pe Olivier înăuntru. Avea acelaş aier abătut. Dar, zărind pe Marjarie, clipi din ochi şi înaintă fără să mai vadă pe altcineva.

— Ai venit, Marjarie! Ce drăguţ din partea ta! Dar, vai! te-am pierdut. In cursul acelei seri fatale n'am primit nici un rând, nu te-am văzut! Poate că altfel, n'aşi fi ucis.

Ea îi luă mâna şi i-o strânse într'ale sale.

— Dar n'ai ucis pe nimeni, prietene.

— Ba da, am ucis. Domnul judecător nu ţi-a spus...

— Nu, n'ai ucis... Căci eu eram acolo, aproape de d-ta, în cameră...

— Erai acolo!

— Da. Aminteşte-ţi. Te uitai la mine fără să mă recunoşti. Dar gândeşte-te bine. Adu-ţi aminte că nu am de câteva ori să-ţi ud tâmplele cu o batistă.

— Da, parcă'mi aduc aminte, spuse Olivier turburat. Dar unde am văzut aceste lucruri groaznice? Guehenno rostogolindu-se... sânge pe jos...

Oh! gemu el deodată ascuzând-şi faţa în mâini, vrei să mă înşeli. Căci, din nenorocire, tot ce s'a întâmplat nu poate fi fals!

— Ai visat.

— Imposibil!

— Ba da, e posibil, La ce oră te-ai sculat?

— La miezul nopţii.

— Crima a fost comisă la orele zece seara.

— E adevărat? întrebă Olivier întorcându-se pentru prima oară, spre judecătorul de instrucţie. Acesta aprobă din cap.

— Olivier, cum ai fi crezut că am să plec fără a te vedea, ştiindu-te bolnav? Nimic nu mă putea împiedica să vin să te văd.

El înţelese şi o flacără sfântă parcă îi trecu prin cap.

— Am hotărât să te pun în libertate provizorie, domnule Stèves, spuse atunci judecătorul. Nu vei părăsi însă Montreuil-ul şi vei sta la dispoziţia mea.

Marjarie se apropie de Olivier care o luă de braţ.

*

— Ce zi bogată în surprize, făcu judele, după plecarea celor doi tineri. Cred că am făcut bine punându-l în libertate... Ce crezi, domnule Barret?

— Cred că aţi făcut bine.

— M'aşi bucura ca Stèves să nu fie vinovat. Dar instrucţia va trebui luată dela capăt. Afacerea va fi lungă...

— Domnule judecător, spuse deodată Barret, eu cred că... instrucţia va fi terminată mâine seară,

— Mâine seară! Ai vreo pistă?

— Da. Acordaţi-mi încrederea în 24 ore.

— Vrei să emit mandat de aducere împotriva d-nei Guehenno?

— Cred că e bine să mai aşteptăm o zi.

Cum domnul Jourde avea mare încredere în Barret, acceptă.

— Vă întreb numai, spuse Barret, dacă pot să iau cu mine jurnalul lui Olivier? Vreau să-l citesc atent diseară.

— Il puteţi lua.

Apoi, cei doi oameni părăsiră bi oul care văzuse o zi bogată în evenimente.

E adevărat că ancheta nu mersese ca în afacerile obişnuite.

Olivier intră la Hotel de France, înainte de a se duce să mănânce cu Marjarie. Cei doi tineri aveau prea multe a-şi spune spre a vorbi la restaurant.

Când îl văzu, domnul Reiter nu mai pu u de bucurie.

— V'am spus doar tuturor că domnul Stèves se întoarce în seara asta şi că nu putea fi arestat!

*

Olivier îşi lăsă privirea să rătăcească peste bătrânele mobile de stejar. Marjarie stătea în faţa lui, ia o masă plină cu argintărie şi cu pahare de cristal.

— Nu mai înţeleg ce se mai petrece cu mine. Azi dimineaţă eram distrus. Eram un ucigaş...

Acum sunt aci, lângă d-ta, îmi surâzi... Spune-mi, rogu-te, că sunt treaz, pentru că se pare, că am visat această aventură înfricoşătoare.

Marjarie surâse şi mai dulce încă.

— Nu, prietene. Vom pune îndată puţină ordine în toate acestea.

La cererea ei, îi povesti cum a fost cu prezicerea lui Barreli, aşa cum scrise în jurnalul lăsat judelui.

Ii povesti totul, turburările, grija lui Ştefan, descoperirea unei preziceri identice de gâtul unui schelet...

Marjarie încetase să mai zâmbească. Ceru să-i repete termenii exacţi ai zodiacului. Deasemeni cele mai mici amă-

nunte ale boalei sale. Rămase apoi dusă de gânduri, cu sprâncenile încruntate.

Se făcuse târziu.

— Trebue să fi obosită. Ai călătorit. Cum ai ştiut, întrebă deodată, că am fost arestat?

— Şi inspectorul mi-a pus această întrebare. Am aflat dintr'o scrisoare a lui Ştefan, pe care am primit-o azi dimineaţă la Londra. Dar nu-mi dădea n ciun amănunt. Un simplu post-scriptum spunea că eşti acuzat că ţi-ai ucis cumnatul şi că această acuzare pare întemeiată. Aceasta era tot. M'am mirat de acest laconism.

— Am această scrisoare, trebue s'o fi pus ieri la poştă!

— Desigur.

— Dar atunci... cum putea să ştie Ştefan că sunt inculpat? Deoarece abia azi dimineaţă i-am prezentat judelui mărturisirea mea!

Eri la prânz, în urma unor vizite a lui Ştefan am luat hotărîrea să fac această mărturisire, dar nu am spus nimănui intenţia mea! El nu putea doar să prevadă ce urma să fac eu a doua zi dimineaţă!

— Vizita lui Ştefan a influenţat cu ceva hotărîrea ce ai luat-o?

— Desigur, deoarece îmi adusese la cunoştinţă că sora mea va fi arestată. Atunci m'am crezut vinovat. Nu puteam să las să fie acuzată o inocentă. Astfel, mi-am petrecut toată noaptea scrlind aventura care ţi-am povestit-o, iar azi dimineaţă la zece m'am prezentat la Palat.

— Mă întreb, care este scopul lui Ştefan în această afacere. Căci, trebue să aibă un ţel, este evident.

— Dar n'a putut el să inventeze această a doua prezicere...

— Olivier, eu sunt celtă şi nu râd de lucrurile misterisoase. Dar, în cazul de faţă, presimt că eşti victima unei maşinaţiuni omeneşti.

— Să judecăm scumpa mea. Il cred incapabil pe Ştefan să-mi facă vreun rău. Dealtfel mi-a făcut un serviciu scriindu-ţi o noutate prematură, pentrucă astfel ai venit...

*

Afară era întuneric. Ea îi luă mâna.

— Mă îndoesc, spuse ea surâzând, dacă mi-a scris cu intenţia să viu.

— Nu te înţeleg, atunci. Il suspectezi pe Ştefan? Te ştiam foarte legată de el. Vă dădeaţi întâlniri misterioase...

— Erai gelos, scumpul meu Ollvier?

— Am fost. Dar acum nu mai sunt pentrucă ai venit aci!

— Nebun ce eşti! Nebun iubit. Ne vedem mâine seară. Am să-ţi vorbesc.

— Cum, nu te voi vedea toată ziua?

— Nu cred. Am treabă Olivier. Dar, treaba este pentru noi doi.

— Totdeauna eşti misterioasă.

— Nu voi mai fi mult timp.

— Bine. Il voi căuta pe Ştefan şi-i voi cere explicaţii asupra scrisorii.

— Lasă-mă pe mine să-l văd întâi.

Olivier se ridică, muşcat parcă de o bănuială.

— Ascultă, Marjarie.. Nu ştiu dacă am încă dreptul să-ţi cer o explicaţie. Dar te implor să-mi răspunzi. Ce vrei să faci la Ştefan? Ce sunt aceste întâlniri? Şi acest mister? Dece concetăţeni de ai d-tale intră la d-ta seara pe furiş? Am văzut pe unul. Pentruce această viaţă ascunsă, care nu se potriveşte cu firea-ţi aşa de deschisă?

Marjarie surâse.

— Mai curând, sau mai târziu, îţi voi mărturisi, Olivier.

Compatrioţii mei care-i vezi sunt din provincia Galles, ca şi mine. Noi, ca şi scoţienii, am fost cuceriţi de

saxoni. Uită-te la părul meu, la ochii mei... Am aerul unei saxone? Nu, nu sunt fiică de barzi.

Dar ţara noastră n'a putut să lupte, cum a făcut Scoţia şi Irlanda.

Inaintea războiului mondial, compatriotul nostru David Lloyd George a luptat pentru ţara noastră, Galles. Dar în zadar a fost totul. Suntem însă mai mulţe familii care ne păstrăm tradiţiile şi limba şi mai cu seamă ne adunăm ca să trimitem bani şi arme fraţilor noştri. Ai întrebuinţat cuvântul de conspiraţie. Chiar aşa şi este.

Astfel, astă primăvară l'am cunoscut pe Ştefan pe când mi-am cumpărat casa din Montreuil. El părea entuziasmat de ţara mea, aşa că m'am destăinuit lui. Din acea zi eu sunt oarecum legată de el. Acum mi-i teamă şi de el. Ar putea să mă denunţe la Londra. Zilele acestea organizaţia noastră avea o întrunire la Londra. De aceia am plecat. Sfârşitul îl ştii.

Olivier asculta cu atenţie. Spiritul să romantic fusese cucerit de această povestire.

— Şi cu toate acestea te-ai înapoiat, Marjarie?

— Imi iubesc ţara, zise ea râzând, dar te iubesc tot atât. O ştii foarte bine. Şi apoi am îndoeli, din pricina... Nu mai am cinsprezece ani!

Acum, du-te Olivier. Ne vedem mine seară. Vrei la Hotel de France la ora şapte? Ne-am înţeles.

Era aproape noapte. Eram amândoi în picioare unul lângă altul. Olivier se plecă. Apoi crezu că va muri de fericire, când ea îi înapoie sărutarea.

Nu mai avu decât puterea să fugă.

*

Inspectorul Barret nu luase masa cu o femie frumoasă. El mâncase repede la Hotel de France. Lucrul acesta însă nu-l împiedică să interogheze discret personalul hotelului spre a verifica depoziţia lui Marjarie, care se dovedi exactă.

Barret era încredinţat de nevinovăţia lui Olivier, căci recitise atent manuscrisul primit dela jude.

Cu toate acestea, din obişnuinţă profesională, interogă personalul de serviciu asupra intrărilor şi ieşirilor din hotel în acea noapte. Una din fete îşi amintea bine că i-a arătat lui Marjarie, pe la orele nouă, drumul până la camera lui Olivier. N'a văzut-o ieşind, dar este convinsă că n'a putut pleca înainte de ora zece jumătate. Până la acea oră spionase discret plecarea englezoaicei. La 10.30 însă, obosită, s'a urcat la ea să se culce

Marjarie, deci, nu minţise.

Barret întrebă apoi dacă l-a văzut cineva pe domnul Ştefan Helier, intrând.

Mai multe persoane îl văzură urcând pe la ora prânzului şi plecând cam după o oră. A coborît, numai să ceară un ceainic cu ceai de tei.

Barret era mulţumit de ce aflase.

Întrebă apoi dacă Olivier Stèves nu cumva ieşise pe la miezul nopţii, aşa cum scrisese în jurnalul său.

Dar la acea oră, tot personalul era culcat. Toţi însă erau de acord că „bietul domn Stèves era incapabil să meargă".

Barret întrebă atunci dacă cineva nu auzise vreun sgomot de paşi pe la miezul nopţii. O bucătăreasă, care dormea rău, crede că a auzit urcând cineva, dar nu este sigură. Inspectorul nu insistă.

Aşa dar, Olivier nu putuse comite crima. Dar atunci, cine? Şi pentru ce se acuzase singur?

*

Odată ancheta terminată, Barret mâncă bine, deşi repede.

Îi veni o idee. Pe la orele 9 îl lăsă pe Cavallier singur. El ieşise, spunea, să facă un tur.

Vroia să-i facă o scurtă vizită lui Ştefan Hélier. Ace-

sta locuia aproape de metereze, pe strada Tripot, într'o casă veche la etaj. Când inspectorul intră, îl găsi cu o carte în mână. Păru surprins că-l vede. Il pofti să şadă.

— Iartă-mă că te deranjez la această oră. Vreau să-ţi cer o informaţie de care am mare nevoie.

— Cu plăcere.

— Noi am primit astăzi, în afacerea Guehenno, o mărturie importantă. Aceia a unei englezoaice, domnişoara O'Callagh, venită special dela Londra pentru a depune această mărturie.

Barret privi atent pe Ştefan, care nici nu clipi.

— Mărturia acestei fete ne-a permis să punem la punct oarecari detalii şi în special nevinovăţia d-lui Olivier Stèves, asupra căruia apăsau bănuieli grave...

Sau poate nu ştiai că domnul Stèves fusese bănuit ? făcu inspectorul confidenţial.

Dar Ştefan Hélier nu era un idiot

— Ba da, zise el, ştiam. Ca toată lumea, dealtfel. S'a vorbit de asta la Montreuil toată ziua.

— E adevărat, spuse inspectorul sec. Este însă ceva care mă chinue: cum puteai d-ta, domnule Hélier, să ai cunoştinţă despre o inculpare care apăsa azi asupra d-lui Stèves, *încă de ieri?*

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Iată mai clar: domnişoara O'Callagh pretinde că s'a întors din Londra, în urma unei scrisori de-a d-tale care îi anunţa arestarea d-lui Stèves. Cum această scrisoare, d-şoara O'Callagh a primit-o azi dimineaţă, ea a trebuit să fie pusă la poştă ieri.

După cum se vede, lucrul acesta îl remarcase şi Marjarie şi Olivier.

— Nu puteţi crede că eu am inventat această ştire, care îmi făcea destul necaz. Olivier îmi este doar prieten din copilărie. Fără îndoială că, pe când mi-aţi făcut plăcerea să vorbiţi cu mine, la Palatul de Justiţie, mi-aţi lăsat a înţelege această ştire.

— Eu! Dar nu v'am spus nici o vorbă despre asta.

— Atunci, domnul Jourde care îşi muiase poate discreţia profesională în favoarea mea.

— E cam ciudat. Dar spuse Barret ridicându-se.

Ai un apartamen a ea dau spre metereze?

— Da, se văd

— Frumoasă casă Camera d-tale trebue să fie plină de cărţi.

— Nu, cele mai multe sunt la Arras.

— Ai trei camere?

— Da. Sunt cam mari, dar îmi plac.

Era târziu. Barret plecă să-şi termine sticla de vin cu Cavallier care îl aştepta în faţa unei mese. Tabloul lui Sterne sosind la Montreuil era în faţa lui, dar poliţistul îl privea cu indiferenţă.

Cei doi oameni îl văzură pe Olivier trecând.

— Inchisoarea pare să-ţi fi priit, domnule Stèves, spuse Barret încet: te văd fericit.

Olivier nu se supără de glumă, întâi pentru că în acea seară totul îi părea frumos şi apoi pentrucă simţea că inspectorul îi este aliat.

— Vrei să luăm mâine masa împreună?

— Cu plăcere, sunt singur. Afară numai dacă nu va veni şi prietenul meu Ştefan Hélier, care i-a adesea masa cu mine.

— Mă îndoiesc că va veni. Totuş aşi fi încântat să-l cunosc mai bine.

— Perfect, spuse Olivier, La ora 1.

— Foarte bine, deoarece până la acea oră nu voi fi la Montreuil.

— Veţi lipsi.

— Cred că numai o oră.

— Ancheta dvs. avansează?

— Am să-ţi spun mâine seară. Ziua mi-i încărcată, domnule Stèves. Mâine mă scol la şase dimineaţă.

*

Olivier stătea ca pe spini că nu putea să se ducă a doua zi dimineaţă la Marjarie.

Căută deci „să-şi omoare vremea". Cu toată fericirea care îl inunda simţea totuş o nelinişte nelămurită: desnodământul dramei părea apropiat, plutea în aer, aşa cum unele vietăţi simt apropierea furtunli.

Gândul la Marjarie însă îi lumina drumul.

O sumedenie de notabilităţi ale oraşului veniră, ca din întâmplare, oferindu-se să la un aperitiv cu Olivier. Ei îşi arătară întreaga simpatie pentru tânărul Stèves şi tot disprețul faţă de „calomniatori", pe cari nu i-au crezut nici o iotă.

Olivier, care era un bun cunoscător al oamenilor, îi primi zâmbind, ştiind, la drept vorbind, că ei erau îndreptăţiţi să-l creadă vinovat, în urma circumstanţelor ciudate în care s'au petrecut lucrurile.

Găsi o adevărată plăcere, în special să stea de vorbă cu primarul şi cu domnul Simond, cari, — ştia dela domnul Reiter — nici nu vroiau să audă de arestarea tânărului. Apoi, nu se mai vorbi de loc de afacerea Guehenno.

După o oră, aşa cum promisese, inspectorul Barret, întovărăşit de Cavallier, sosiră cu automobilul lor, plin tot de praf. Sosirea lor intimidă puţin, dar după prezentările făcute, Barret era aşa de simpatic, încât îi cuceri pe toţi.

— Domnule Simond, spuse inspectorul, îmi pare bine că v'am cunoscut, deoarece vroiam să vin astăzi la dvs. să vă văd. Mi se pare că fiul dvs. se ocupă cu tipografia. Aşi dori să-i cer o informaţie tehnică.

— Ori când voiţi.

Luară apoi masa.

— Ce frumos e oraşul dvs.! spuse cu entuziasm inspectorul către Olivier. Meterezele sunt minunate! Mi-am petrecut toată dimineaţa pe acolo.

Olivier observă pe pantofii inspectoru ui o mulţime de scaeţi.

— Văd că ai fost şi rin pi, remarcă tânărul.

— Felicitările mele domnule Stèves! Da, mi-am petrecut cam două ore printre aceste stânci pline de licheni şi muşchi.

— Dacă nu-s indiscret, ce-aţi mai căutat pe acolo?

— M'am plimbat pur şi simplu. Dar, ca să fiu sincer mai aşteaptă câteva ore. Diseară îţi voi spune ce am căutat acolo.

Olivier era cam supărat pe sine că încercase să uite chestiunea celor două zodiace identice. Aşa dar, nu el era asasinul, ci un altul vărsase sânge.

După cele spuse de Marjarie, Ştefan nu avea un rol prea clar. Se poate că el cunoştea pe asasin, sau că îl acoperea.

Asasinul trebue să fie un locuitor din Montreuil, şi probabil o victimă de a lui Guehenno. Ar fi putut fi, la urma urmei, chiar sora lui Olivier, d-na Guehenno.

Acum îşi dete seama Olivier că nu se gândise la sora sa aproape de loc. Nu prea o iubea. Cu toate acestea un vag sentiment de compătimire îl cuprinse şi începu să-i pară rău că a uitat-o atâta timp, cu toate neplăcerile ce le-a avut din pricina ei.

— Şi îmi veţi spune cine a omorât pe Guehenno? întrebă el, ezitând.

— Iţi voi spune, ori cine va fi, bărbat sau femeie. Şi acum te părăsim, domnule Stèves. Te mai văd diseară?

— Da, căci am întâlnire aci cu d-ra O'Callagh.

*

Olivier rătăci până seara. Acum regretă că-i promisese lui Marjarie să nu-l vadă pe Ştefan Hélier.

Era tare neliniştit din pricina asta. Se forţă cu tărie să se gândească la sora sa. Dar ori câte eforturi făcea, imaginea lui Ştefan biruia şi se suprapunea ori cărei alteia în gândirea sa.

Căci Olivier iubea pe Ştefan mai mult decât pe un frate.

Au copilărit doar împreună, cel mai frumos timp al vieţii. In şcoală Ştefan avusese succese mai mari decât el, şi cu toate acestea Olivier era cel dintâi care se bucura, deoarece în el nu sălăşluia nici o urmă de invidie.

Mii de probe de prietenie arătate de Ştefan îi veneau în minte acum.

Işi aducea aminte, mai cu seamă, de sfaturile sfinte şi sănătoase ce i le dăduse şi în deosebi de prudenţa de care făcuse probă în această nenorocită aventură a prezicerilor. Afacerea asta însă îl făcu pe Olivier să mediteze prelung, cu atât mai mult, cu cât imaginea lui Marjarie se întretăia des în gândurile sale.

Dar, nu-l sfătuise oare Ştefan, încă dela primele mărturisiri, să nu se mai gândească la Borelli?

Pentru ce, atunci, această conduită curioasă, numai după două zile? Ceiace îl intrigase pe Olivier mai mult nu era aceia că anunţase lui Marjarie arestarea sa, dinainte. Nu. Ci pentrucă o făcuse în termeni aşa de reci, de indiferenţi. Cu siguranţă că el nu ar fi procedat astfel, dacă Ştefan ar fi fost bănuit.

Totuş, în bunătatea sa, Olivier găsi o scuză acestei răceli: nu-l impresionase faptul acesta de loc, pentrucă, gândi el, era încredinţat de nevinovăţia mea şi că această nevinovăţie va fi, până la urmă, recunoscută de toţi.

Argumentul era însă slab. Cu toate acestea lui Olivier i se păru prea mulţumitor. Se punea atunci o altă chestiune: Dece Ştefan nu se mai arătase în societatea lui Olivier în ultimele două zile?

In acest timp el fusese inculpat, închis, liberat, felicitat şi totuş Ştefan nu se arătase.

Chiar dacă nu venise imediat, trebuia mai târziu să răscolească tot hotelul şi să-i ceară amănunte lui Olivier. Aşa ar fi făcut el, Olivier.

Şi totuş Olivier mai credea că va veni la prânz, sau după masă. In zadar însă. Nu veni nimeni.

Absenţa aceasta îl făcu să sufere.

Cum după amiaza zilei trecea, şi Marjarie nu-şi făcuse apariţia (el spera s'o întâlnească) o luă încet spre casă ca să ajungă numai bine la ora dineul Putea, în felul acesta s'o găsească pe Marjarie la Hotel de France, după această lungă zi consumată.

*

— Inţelege-mă, repetă Marjarie, n'am vroit să zic că Ştefan ar fi amestecat în această crimă. Am spus că el părea fericit să-ţi insufle ideia că d-ta eşti autorul şi că ar fi fost şi mai fericit dacă te ar face să te acuzi singur.

Vorbea astfel încet, în curtea hotelului de France. Cine vedea această minunată pereche, n'ar fi îndrăznit pentru nimic în lume s'o turbure.

Printr'o întâmplare ciudată, se aşezaseră chiar la masa unde, în ziua sosirii la Mortreuil, Olivier o văzuse pentru prima oară pe Marjarie. Câte s'au întâmplat de atunci!

Ce explicaţie o fi avut azi Marjarie cu Ştefan?

Iată tocmai ce vorbeau cei doi tineri.

— I-am aruncat tot dispreţul în faţă, spuse Marjarie. El mi-a obiectat activitatea mea conspirativă patriotică şi că cunoaşte întreaga noastră acţiune. I-am răspuns că am părăsit această acţiune.

Astfel că nu mai avea nici o putere asupra mea.

Trebue să-ţi bagi odată în cap, reluă Marjarie, că Ştefan Hélier nu te a iubit niciodată. El este acela care te-a făcut să te acuzi de crimă şi n'aşi fi de loc mirată să aflu că tot el este acela care ţi-a întreţinut chinul.

Olivier voi să răspundă: In acel moment sosi Barret, singur.

— Sosiţi tocmai bine, domnule Barret, spuse imediat Marjarie, iritată de încăpăţânarea lui Olivier. Domnul Stèves nu vrea încă să creadă că prietenul lui, Ştefan, l-a împins pe încetul în cabinetul judecătorului de instrucţie, făcându-l să se creadă că el este asasinul.

— Dar atunci întreaga scenă nocturnă... Omorul... Il văd încă!

— Se poate să-ţi fi dat un somnifer, replică tânăra fată, angrenată de propriile ei cuvinte. Da, aşa trebue să fie. Trebue să te fi drogat!

Desigur, spuse ea, întorcându-se spre Barret, aceasta este o simplă convingere a mea. Ar putea să vă pară ridicolă explicaţia, dvs. care cunoaşteţi bine afacerea şi care aveţi atâtea mijloace de cercetare.

Barret se aşeză.

— Din contra, domnişoară, dă-mi voie să te felicit. Căci, chiar aşa este.

Căci, nu numai că Ştefan Hélier încerca să-l convingă pe domnul Olivier Stèves că săvârşise omorul, ci chiar el este acela care a asasinat pe Paul Guehenno. Am, dealtfel, de câteva minute, un mandat de arestare împotriva lui.

— Puteţi să-mi explicaţi cum? întrebă Olivier neîncrezător.

— Cu plăcere. Eri, după liberarea d-tale, ţi-am recitit atent jurnalul. Convingerea mea era stabilită după această lectură.

Dă-mi voie, mai întâi, să-ţi remarc o gravă greşală de psihologie: orbit de prietenia d-tale faţă de Ştefan, ai scris: „*Ştefan pe care-l cunosc ca pe o carte...*“ In realitate, el citea în d-ta ca într'o carte. Faptele o probează. El a săvârşit o singură greşeală: sub impulsul urii te-a anunţat pe d-ta d-şoară de arestarea d-lui Stèves, în momentul când nici domnul Jourde, nici eu nu ne gândeam la vreo arestare.

Niciodată n'a crezut că... prietenia d-tale pentru domnul Stèves te va face să te înapoiezi cu avionul pentru a-i proba nevinovăţia. Altfel, cred că nu ţi-ar fi scris niciodată.

Soarta i-a fost defavorabilă. Prezenţa d-tale la ora crimei, în camera d-lui Stèves, prezenţă pe care o ignora, i-a distrus tot eşafodajul, pentrucă se putea astfel dovedi nevinovăţia d-lui Stèves.

Aveai astfel, datorită acestei neaşteptate întâmplări, alibi minunat, fără ca măcar să-l bănueşti.

Fără el, ar fi fost mult mai greu, dacă nu chiar imposibil scumpul meu, să-ţi dovedeşti nevinovăţia, după ce te-ai acuzat cu atâta convingere şi cu atâtea preciziuni!

Probabil că, până la urmă, din citirea atentă a jurnalului d-tale să fi ajuns tot aci. Dar aceasta ar fi durat mai mult. Inainte de a-ţi înfăţişa această crimă, aşa cum „o văd", vrei să-mi permiţi să-ţi descriu pe scurt ancheta mea din cursul zilei?

— Chiar te rog, spuse Olivier destul de palid.

— Azi dimineaţă, am fost, după cum ştii, la metereze. Căutam acolo revolverul Era singurul loc unde un asasin poate să scape de el. Lucrul acesta era adevărat, pentrucă în experienţa de sugestie care a fost practicată cu d-ta — voi reveni imediat asupra acestui punct — gestul de a arunca arma nu fusese uitat. Căci, cui îi va da prin gând să caute un revolver printre buruenele şi mărăcinişul care se întinde la picioarele meterezelor?

Cu toate acestea, eu am făcut-o şi te pot asigura că n'a fost o muncă uşoară.

După trei ore de căutare, am găsit arma. Am plecat imediat la Boulogne cu Cavallier pentru a face examenul amprentelor digitale. Am acolo un prieten care mi-a promis să mă servească imediat.

După amiaza mi-a fost mai plăcută.! A fost chiar studioasă. Nevând a face nimic deosebit până la orele cinci, oră când prietenul urma să-mi dea rezultatul cu studiul amprentelor, m'am dus să-l văd pe tânărul Simond.

El mă aştepta, deoarece tatăl său îl anunţase de vizita mea

Zodiacul al doilea aflat la gâtul scheletului mă chinuia mereu, neputând găsi faptului nici o explicaţie mulţumitoare.

Trec peste caracterul loial al lui Ştefan. Te-ai înşelat însă, trecând cu uşurinţă asupra celui mai important argument. Intr'adevăr nimeni — şi aceasta m'a frapat dela început — nu văzuse pergamentul de aproape. După ce îl scoase dela gâtul scheletului, Hélier l-a citit cu mare interes.

Dar nu l-a arătat nimănui.

A spus doar că este vorba de o temă astrologică. Şi probabil că era adevărat. Spiritul său subtil a văzut însă ce profit poate scoate de aci. Adevăratul text, cu siguranţă depărtat de al d-tale, nu-l vom şti, cu siguranţă, niciodată. Ştefan Hélier se hotărî să-l schimbe cu un altul, care avea să te turbure adânc, deoarece îi povestiseşi ciudata prezicere ce ţi-a fost făcută. Hélier n'avea decât să facă una asemănătoare.

Intre aceste ore a avut timp să-l fabrice. Cum? Aceasta vroiam să ştiu cu ajutorul tânărului Simond. Dânsul mi-a răspuns, la întrebările mele, că nu ţine nici un fel de pergament. Are însă nişte foi. La o altă întrebare, mi-a declarat că într'adevăr, domnul Ştefan Hélier cumpărase dela el o foaie, cu câteva zile înainte.

Trebuia apoi să-şi prepare pergamentul pentru a-l învechi. Lucrul era uşor, cu câteva substanţe chimice. Era doar arhivist.

Seara, surveni însă un mic obstacol: domnul Simond îi ceru originalul ca să-l reproducă în ziar. Lucrul acesta nu-i conveni lui Hélier, deoarece domnul Simond este un specialist, un editor, şi poate ar fi observat că pergamentul nu pare să fie din 1820.

Astfel că Hélier i-l dădu a doua zi. Fără îndoială că în timpul acesta îl mai „învechise". Domnul Simond care

nu putea bănui nimic, nu-l examină atent. Şi astfel comedia era jucată.

Inspectorul se opri, ca să bea o duşcă de bere. Olivier asculta atent.

Se simţea acum uşurat, reintegrat, dar, în acelaş timp — ce animal ciudat e omul! — regreta oarecum că nu fusese Xavier Saint-Ronan!

— Nu te supăra, domnule Stèves, dar trebue să admitem că unui caracter aşa de impresionabil ca al d-tale, efectul a fost de trăznet. D ta eşti un poet, un imaginativ. Ai o inclinaţie spre mister, spre ştiinţele oculte... Primul zodiac, acela al lui Barelli, te-a turburat profund.

Al doilea te-a derutat, pur şi simplu.

Şi, cu o mare dibăcie, Ştefan Hélier a ştiut să-ţi întreţină această turburare. Se prefăcea că te linişteşte, spunându-ţi „nu te mai gândi la asta", şi în acelaş timp îţi strecoară cuvântul care trebuia să-ţi înfierbânte capul. Apoi face pe prietenul îngrijorat.

In altă zi o face pe bătrână să-ţi povestească o întâmplare petrecută în adevăr la Montreuil, acum un secol (dar care n'are nici o legătură cu a d-tale).

Imaginaţia d-tale însă, lucrează febril. Hrăneai cu fiinţa d-tale un oaspe necunoscut. Şi astfel, personalitatea începe să ţi se macine. Ai văzut foarte bine. Terenul era bine pregătit pentru criza finală. Frumos lucra.

*

— Atunci intră Guehenno în scenă. Aci voi face o mică paranteză.

Guehenno şi Helier se cunoscură în casa voastră, deoarece Ştefan, pe atunci copil, venea des în locuinţa dvs. După câte ştiu, ei ieşeau de multe ori împreună.

Să admitem că aceşti doi oameni eram complici şi că Ştefan, mult mai inteligent şi mai îndemânatic la iscălit, — era doar paleograf — săvârşi falsurile de care se servise Guehenno.

Este o simplă ipoteză, pe care, să sperăm, o va confirma Hélier, mâine.

Iată acum câteva lucruri foarte importante. Şe ştia bolnav. Astfel, odată întâlnirea fixată, se hotărî să-l ucidă pe Guehenno şi să treacă omorul în seama d-tale

„Vei ucide la cetăţuia Picardiei", spunea zodiacul. Iată ceva vag, care se potriveşte ori cărei victime.

Şi astfel, la ora şapte seara, ţi-a dat un narcotic, aşa cum bine a văzut d-ra O'Callagh. Ţi-a dat un somnifer, care să dea vise ciudate şi mai cu seamă să-ţi anihileze voinţa. Ceaînicul care ţi l-a adus a fost pretextul cel mai potrivit.

Nu ştiu încă drogul care era. Acum e târziu, ca să putem analiza ceaşca, care a fost spălată de atâtea ori. Vom şti mâine. El trebue să fi fost preparat la Arras cu puţin înainte.

Sub influenţa acestui drog, n'ai recunoscut-o pe d-ra O'Callagh, care a stat lângă d-ta dela nouă până la unsprezece.

La ora zece Ştefan Hélier, ca să scape de şantajul lui Guehenno, l'a ucis cu un foc de revolver şi apoi a aruncat arma în buruienile din şanţ.

La miezul nopţii, pe când ştia că toţi dorm la Hotel de France, a venit în camera d-tale. Erai tot atât de inconştient, sub influenţa drogului, căci el era dozat pentru mai multe ore. El s'a ocupat acum să-ţi sugereze crima, pe care ai crezut, a doua zi, că ai săvârşit-o.

A săvârşit însă o singură greşală: văzând ora la ceasul d-tale, miezul nopţii, el ţi-a repetat-o. Această oră ţi-a rămas fixată în memorie.

Cu toate acestea, a doua zi, n'ai făcut nimic, lucru care nelinişti pe Hélier. După încă o zi, el veni să-ţi spună că sora d-tale este suspectată. Ştia că spiritul d-tale drept nu va putea admite să fie acuzată o nevinovată.

Atunci te-ai hotărît să te denunţi. Apoi ţi-ai petrecut toată noaptea, scriindu-ţi jurnalul, care mi-a folosit atât.

— Toate ar fi bune, spuse Olivier, dar nu se poate acuza cineva de asasinat fără probe. S'ar putea ca un altul să-l fi ucis pe Guehenno. Dvs. singur aţi spus că nu faceţi decât o ipoteză.

— Nu. Ipoteza am presupus-o pentru a explica raporturile anterioare între Guehenno şi Hélier.

— Dar de unde aveţi dvs. amprentele lui Ştefan Hélier?

— Mă iei drept un copil. Aseară, sub un pretext oarecare, i-am făcut o vizită lui Ştefan. In acest timp mi-a fost uşor să-i subtilizez un aparat de ras şi un coup-papier de fildeş. El le-a căutat azi dimineaţă şi probabil că a înţeles că i-a sosit sfârşitul, încheie filosofic Barret.

— Nu pot înţelege de fel această ură, spuse trist Olivier; familia mea i-a făcut totdeauns numai bine.

— Ei şi? Aminteşte-ţi că recunoştinţa este o floare rară. In plus, Hélier avea un alt motiv de ură, pe care nu-l cunoşti. Acest punct precis a fost a patra anchetă a zilei, celelalte trei le-am făcut asupra revolverului, asupra pergamentului şi asupra amprentelor digitale.

Mi-am însemnat, tot din jurnalul d-tale, o oarecare înclinare de orgoliu, repede mascată, la Ştefan Hélier, atunci când d-ta ai făcut aluzie la blazonul familiei.

Am făcut cu această ocazie o descoperire curioasă: familia Hélier-ilor şi-a părăsit titlul pe timpul Revoluţiei. Erau nobili şi se numeau Hélier de Saint-Mersay. Chiar în acea epocă, unul din strămoşii d-tale, un modest judecător de pace, cucerit de ideile Revoluţiei, cumpără ca bunuri naţionale terenurile şi casele familiei Hélier! Aşa dar, familia d-tale s'a îmbogăţit în paguba familiei lui.

Insfârşit, se poate să mai fie şi alte motive (Barret aruncă o privire scurtă asupra lui Marjarie).

Cred că toate aceste motive sunt suficiente pentru a ucide un om.

Te părăsesc acum, spuse Barret, sculându-se, mă duc să-l întâlnesc pe Cavallier, care supraveghează pe a-

micul meu. Pe el nu pot să-l arestez decât mâine dimineaţă. Bună seara, domnule Stèves.

Olivier strânse puternic mâna Inspectorului.

*

— Tebue să părăsesc Montreui-ul peste câteva zile, spuse Olivier. Il voi revedea mai târziu cu ochi odihniţi şi sănătoşi. Aventura aceasta groaznică va fi atunci uitată.

Marjarie aprobă.

— Te voi urma. O mătuşă bătrână ne va întovărăşi şi logodna noastră ne va permite să ieşim împreună.

— Vei face asta?

— Dece nu?

— Mulţumesc, Marjarie. Dar... ţinutul Galles?

— Nu mă mai interesează. Dar, spune-mi Olivier, ce mai este cu studiul asupra celor trei Muşchetari?

— Nu mă mai ocup, Marjarie. Să-l facă alţii.

— Olivier, unde mergem?

— Nu ştiu, spuse el cântând. Ce-ai spune de Savola?

— Incântător! Imi plase Aix-les-Baines.

— Pentru locul lui mic, romantic...

— Pentru totul, aleile, delicateţea, plaja sa. Asta nu ne va împiedica de a ne întoarce iarăş la Montreuil.

Se priviră cu duioşie în ochi. Ajunseseră la cetăţuia Ierburilor. La câţiva metri de ei era locul unde fusese găsit corpul lui Guehenno. Treceau pe acolo fără să se gândească la nimic; tinereţea are vegetaţii cari acoperă totul, chiar şi crimele.

Deodată un om apăru în faţa lor. Era Ştefan.

Un Ştefan speriat, neras. Ii privi câteva secunde. O gelozie puternică îl desfigurase complect. Ce căuta oare aici? Poate că se simţea încolţit şi venise la cetăţuie dintr'o pornire oarbă.

Dintr'o săritură fu în faţa lui Olivier, care îl privea trist. Urmă o ploaie de cuvinte.

— Canalie! urlă el cu o voce aspră, mi-ai luat deci totul, totul! A trebuit destul să joc farsa de a-ţi mulţumi pentru o bucată de pâine pe care mi-ai dat-o în copilărie! O pâine care-mi fusese furată.

Şi acum, Marjarie! Da, mi-ai luat totul, banii, onoarea, dragostea! Eram încredinţat că va trebui să le plăteşti. Mulţumită acestei afaceri cu pergamentul, pe care ai crezut-o ca un idiot, eram aproape de ţintă... Şi cum ajunsesem să te conving că tu eşti asasinul lui Guehenno! Dar nu! Până la sfârşit tot tu ai avut noroc. Ştiu că acum sunt pierdut.

Da. Am ucis pe Guehenno. Cu câtă plăcere l'am ajutat să săvârşească falsurile! N'am câştigat nici un ban din asta, înţelegi! Numai că acesta a adus căderea şi ruina familiei Stèves...

A vrut să mă şantajeze. Cu atât mai rău pentru el. Tot nu-mi mai folosea la nimic...

Şi tu crezi că vei scăpa aşa! Că voi muri, lăsându-te fericit! Nu, dragul meu.

Dintr'un salt se aruncă asupra lui Olivier. Ceva sclipi pe deasupra capului. Era un cuţit de buzunar.

Din reflex Olivier întinse mâna. Cuţitul îl tăiase adânc numai la unul din degete. Cu un suprem efort, acesta reuşi să-l rostogolească pe Ştefan. Şi Ştefan, care nu se aştepta, pierdu echilibrul.

Abia reuşi să se agaţe cu mâinile de marginea zidului, corpul atârnându-i deasupra prăpastiei.

— Olivier, iartă-mă, am fost nebun. N'ai să mă laşi să mor astfel. Mă voi pocăi...

Vorbea repede, dar întrerupt. Ezitând, Olivier ridică mâna ca să i-o întindă. Dar cineva îi trase mâna în jos: Marjarie era lângă el, îngenunchiată, aşteptând sfârşitul tragediei. Atunci Ştefan, lipsit de vlagă, scoase un strigăt şi se prăbuşi. Corpul se rostogoli, se micşoră, se sdrobi...

— Gata? întrebă Barret. Am sosit prea târziu. V'am văzut luptându-vă şi am alergat. A mărturisit?

Olivier făcu „da".

— Ce ai aici? Sânge? întrebă Barret arătând degetul tânărului.

— M'a tăiatul cu cuţitul.

— Nu cred de loc în poveşti de acest gen, domnule Stèves, spuse surâzând Barret. Totuşi, e curios; prietenul d-tale parisian n'a minţit: ţi-ai vărsat sângele aci, iar cel care voise să-ţi turbure sufletul sau să ţi-l fure, cum vrei să spui, este acolo jos...

*

Astăzi aceste întâmplări sunt vechi de câţiva ani. Fără să locuiască acolo, Olivier venea în fiecare vară cu soţia lui, născută Marjarie O'Callagh, cum zicea un ziar monden. Răscumpărase casa părintească din strada Licornului, făcând din ea o graţioasă locuinţă. Aci primeau mulţi oaspeţi din Montreuil sau Touquet.

Câteodată numai, foarte rar, un vânt de toamnă se strecură în creierul său, ca o ceaţă. Dar conştiinţa nu-i fu turburată de nimic.

Duminica, Olivier îşi ducea fiul, în vârstă de şase ani, la liturghie.

Inainte de a părăsi naosul bisericei, Olivier pune pe copil să spună o rugăciune de adio:.

— Spune „Tatăl Nostru", copilul meu, pentru toţi acei cari sunt morţi...

O umbră imperceptibilă trece în acest moment prin cugetul lui Olivier Stèves. Şi micul Stèves, încrucişând mâinile, se roagă, fără să ştie, pentru odihna nefericitului Xavier Saint-Ronan.

SFÂRŞIT